

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00

F: 01 478 39 00

E: gfu.fu@gov.si

www.fu.gov.si

DOHODEK IZ KAPITALA

Obresti, dividende in dobiček iz kapitala

Podrobnejši opis

3. izdaja, MAREC 2022

KAZALO

1.0 UVOD	3
2.0 OBRESTI.....	4
2.1 Kaj se obdavčuje kot obresti	4
2.2 Kdaj se šteje, da so obresti dosežene?	4
2.3 Od katerih obresti se ne plačuje dohodnine.....	4
2.4 Davčna osnova	5
2.5. Stopnje dohodnine.....	6
2.6. Napoved za odmero dohodnine od obresti	6
3.0 DIVIDENDE	7
3.1. Kaj se šteje za dividende	7
3.2. Davčna osnova in stopnje dohodnine od dividend.....	9
3.3. Napoved za odmero dohodnine od dividend	9
4.0 DOBIČEK IZ KAPITALA.....	10
4.1. Nepremičnine.....	10
4.2. Finančni kapital	12
5.0. VPRAŠANJA IN ODGOVORI	17
5.1. Dobiček iz kapitala od odsvojitve finančnega kapitala	17
5.2. Obresti.....	26
5.3. Dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnine	41

1.0 UVOD

Zakon o dohodnini – ZDoh-2, ki se uporablja od 1. januarja 2007, in novela Zakona o dohodnini (ZDoh-1) iz leta 2005 sta prinesla pomembno novost, da se dohodki fizične osebe glede na njihovo naravo obravnavajo različno. Dohodek iz zaposlitve; dohodek iz dejavnosti, pri katerem se dohodek ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov; dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in dohodek iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki se v načelu obdavčujejo tako, da se vključujejo v letno dohodninsko napoved oziroma prek letne davčne osnove, sintetično prek progresivnih stopenj (16, 26, 33, 39 ali 45¹ odstotkov (pred tem 50 odstotkov²) in ob upoštevanju davčnih olajšav. Dohodki iz kapitala se od leta 2006 do vključno z odmernim letom 2021 niso vključevali v letno dohodninsko napoved, ker se izračunana in plačana dohodnina od navedenih dohodkov šteje za dokončni davek. Ti dohodki se obdavčujejo z dohodnino po proporcionalni stopnji, ki je načeloma 25 odstotkov³ (v odmernih letih 2020 in 2021 27,5⁴ odstotkov), in brez upoštevanja davčnih olajšav.

Ne glede na to, pa se davčnemu zavezancu od odmernega leta 2022 dalje daje možnost, da se odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (tj. dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki), po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav.

Zavezanec se ne more odločiti, da se le nekateri njegovi dohodki iz kapitala oziroma dohodki iz oddajanja premoženja v najem, ki jih je dosegel, obdavčijo z dohodnino sintetično, drugi pa ostanejo obdavčeni z dohodnino po proporcionalni stopnji kot končnim davkom. Lahko pa se zavezanec odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tudi če v letu ni dosegel dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo tega leta.

Davčni zavezanec mora svojo odločitev o všttevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo seznaniti davčni organ na predpisan način; bodisi z vložitvijo ugovora zoper informativni izračun dohodnine (z dopolnitvijo informativnega izračuna v skladu s petim odstavkom 267. člena ZDavP-2), bodisi z vložitvijo napovedi za odmero dohodnine v skladu s šestim odstavkom 267. člena ZDavP-2, če zavezancu rezidentu informativni izračun ni bil vročen do roka za vročitev informativnega izračuna. Ne more pa zavezanec te odločitve uveljavljati z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine na podlagi samoprijave iz 63. člena ZDavP-2.

ZDoh-2 vključuje med dohodek iz kapitala:

- obresti
- dividende in

¹ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se je najvišja stopnja spremenila iz 50 % na 45 % in velja od 1. 1. 2022.

² Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V se je spremenila dohodninska lestvica in stopnje, ki velja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2020..

³ Z Novelo Zakona o dohodnin – ZDoh-2Z se je stopnja dohodnine za dohodek iz kapitala znižala iz 27,5% na 25 % in velja od 1. 1. 2022.

⁴ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 25 odstotna stopnja velja za odmerni leti do vključno 2019.

- dobiček iz kapitala.

2.0 OBRESTI

2.1 Kaj se obdavčuje kot obresti

- obresti od posojil;
- obresti od dolžniških vrednostnih papirjev;
- obresti od zamenljivih dolžniških vrednostnih papirjev;
- obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov;
- dohodek iz oddajanja v finančni najem;
- dohodek iz življenjskega zavarovanja (razen izjem);
- dohodek iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v posebni register;
- dohodek iz pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v poseben register, in dohodek iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja;
- dohodek, dosežen na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti;
- vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednostni glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije;
- diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje;
- nadomestilo, ki ga upravljavec premoženja zagotovi v primeru negativnega rezultata iz upravljanja premoženja ali v primeru zjamčene vrednosti premoženja v upravljanju (kadar upravljalec premoženja zagotovi nadomestilo, ki presega negativni rezultat iz upravljanja, ali ga zagotovi v dogovorjeni višini v primerih, ko je iz upravljanja premoženja sicer dosežen pozitiven rezultat, vendar je manjši od dogovorjenega);
- obresti, dosežene z odstopom ali poplačilom terjatve, prevzete od upnika ali prevzemnika.

2.2 Kdaj se šteje, da so obresti dosežene?

Obresti so dosežene, ko so prejete. To pomeni, ko so izplačane ali kako drugače dane na razpolago fizični osebi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu.

Izjema so obresti iz dolgoročno vezanih denarnih sredstev in dolgoročnega varčevanja (več kot eno leto) pri bankah in hranilnicah v Sloveniji in EU, ki se obdavčijo v tistem letu, ko so bile obračunane, ne pa tudi izplačane, in zavezanec z njimi še ne more razpolagati, pod pogojem, da se je zavezanec rezident odločil za tak način obdavčitve (da se obresti, obračunane v posameznem letu, tudi obdavči v letu, ko so bile obračunane in ne šele po poteku vezave ali varčevanja) in o tem obvestil banko ali hranilnico ob sklenitvi pogodbe oz. najkasneje do konca davčnega leta, v katerem je bila pogodba sklenjena.

2.3 Od katerih obresti se ne plačuje dohodnine

- od obresti, obračunanih do 1. januarja 2005 (razen obresti na posojila)
- od dohodka iz življenjskega zavarovanja, sklenjenega pred 1. januarjem 2005
- od obresti zaradi neupravičeno ali preveč odmerjenih in plačanih davkov in prispevkov
- od obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu pri izvajalcu plačilnega prometa, in sicer največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa plačuje za depozite na vpogled npr. pri banki
- od dohodka iz življenjskega zavarovanja, ki je sklenjeno za primer smrti in se dohodek izplača zaradi smrti osebe

- od dohodka iz življenjskega zavarovanja, če nastane pravica zahtevati izplačilo zavarovalne vsote po preteku desetih let od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju, če sta sklenitelj zavarovanja in upravičenec ena in ista oseba ter ni podana zahteva za izplačilo pred potekom desetih let od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju
- od obresti iz varčevalne pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (NSVS), ki je sklenjena za najmanj pet let (razen obresti pri odstopu od pogodbe)
- od 50 odstotkov obresti na obveznice SOS2E, ki jih je prejel denacionalizacijski upravičenec kot tudi njegovi dediči, če je denacionalizacijski upravičenec mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji in jim slovenski odškodninski sklad oziroma slovenska odškodninska družba navedene obveznice izroči na podlagi sklepa o dedovanju
- obresti od vplačil etažnih lastnikov v rezervni sklad.

2.4 Davčna osnova

Splošno pravilo je, da predstavljajo davčno osnovo dosežene obresti.

Navedeno pravilo ne velja za določene dohodke, ki se sicer obdavčujejo kot obresti, vendar se njihova davčna osnova ugotavlja na drugačen način, in sicer od:

- a) obresti iz dolgoročno (več kot eno leto) vezanih denarnih sredstev in dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah v Sloveniji in EU – davčna osnova je enaka obrestim, obračunanim za obdobje davčnega leta, če se zavezanec rezident tako odloči in o tem obvesti banko ali hranilnico ob sklenitvi pogodbe oz. najkasneje do konca davčnega leta, v katerem je bila pogodba sklenjena (na ta način se davčno breme lahko porazdeli na posamezna leta, tako da ni celotni znesek doseženih obresti obdavčen po poteku varčevanja ali vezav);
- b) dohodek iz finančnega najema – davčna osnova je del plačila finančnega najemojemalca finančnemu najemodajalcu, ki ni vračilo glavnice. V primeru, da po poteku pogodbe o finančnem najemu lastninska pravica ne preide na finančnega najemojemalca, se obdavči tudi vračilo glavnice, in sicer kot dohodek iz oddajanja premoženja v najem;
- c) dohodek iz življenjskega zavarovanja – davčna osnova je razlika med prejetim izplačilom in vplačilom. Pri obročnih izplačilih se davčno osnovo ugotavlja po posebnih pravilih;

Z novelo ZDoh-2V se jasneje določa davčna osnova različnih oblik dohodkov iz naslova življenjskega zavarovanja, ki niso doseženi ob zapadlosti zavarovalne police ali ob odkupu vrednosti police, ne glede na to, v kakšni obliki je tak dohodek dosežen.

Tako se v primerih (tretji odstavek 86. člena ZDoh-2), ko se zavarovalcu med trajanjem življenjskega zavarovanja v skladu z zavarovalnimi pogoji dodelijo zneski na račun udeležbe pri dobičku, in v primerih, ko zavarovalnica med trajanjem zavarovanja v skladu z zavarovalnimi pogoji na račun zavarovalca vplača zneske dodatnih vplačil (npr. zaradi nagrajevanja zvestobe), ti zneski štejejo za del vplačila iz prvega odstavka 86. člena ZDoh-2, vendar je njihova vrednost enaka nič. Navedeno pomeni, da se tovrstni zneski (ki se v skladu z zavarovalnimi pogoji zavezancu ne morejo izplačati, temveč se morajo pripisati zavarovalni pogodbi (oz. nakazati v korist zavarovalne police) tj. računu zavarovalca) ne obdavčijo v času, ko so doseženi, temveč povečujejo davčno osnovo iz prvega odstavka 86. člena ZDoh-2 (Davčna osnova je razlika med

prejetim izplačilom in vplačilom) ob zapadlosti zavarovalne police ali ob odkupu vrednosti police.

V primerih, ki jih ureja četrti odstavek 86. člena ZDoh-2, in sicer, ko se:

- na račun zavarovalca dodelijo oziroma vplačajo (tj. pripišejo zavarovalni pogodbi oziroma nakažejo v korist zavarovalne police) vplačila iz življenjskega zavarovanja, ki niso zajeta s tretjim odstavkom 86. člena (npr. v obliki premij ali dela premij, ki bi jih sicer po zavarovalni pogodbi moral vplačati zavarovalec, vendar jih namesto njega vplača zavarovalnica ali zavarovalniški posrednik oziroma zastopnik v okviru akcij spodbujanja prodaje zavarovalnega produkta), ter

- ko se drugi dohodki iz življenjskega zavarovanja med trajanjem zavarovanja plačajo upravičenim osebam (npr. ko zavarovalnica upravičeni osebi izplača nagrado za novorojenega otroka),

se ti zneski v času vplačila oz. plačila (ne šele po poteku zavarovalne pogodbe) – ne glede na ročnost zavarovalne pogodbe – obdavčijo z dohodnino od davčne osnove, ki je enaka doseženemu vplačilu oziroma plačilu.

- č) obresti, dosežene z unovčitvijo kupona za izplačilo obresti – davčna osnova so dosežene obresti (npr. izplačilo kupona pri obveznicah);
- d) obresti, dosežene ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja – davčna osnova so obresti, obračunane za obdobje od dneva pridobitve do dneva odsvojitve ali odkupa diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja (npr. zakladne menice);
- e) obresti; dosežene z odstopom ali poplačilom prevzete terjatve – davčna osnova od obresti, doseženih z odstopom ali poplačilom terjatve, ki jo je zavezanec prevzel od upnika ali prevzemnika, je enaka razliki med prejetim nadomestilom oziroma poplačano vrednostjo terjatve in zneskom, ki ga je zavezanec plačal ob prevzemu terjatve.

2.5. Stopnje dohodnine

Od obresti, doseženih od 1. 1. 2013 dalje, se dohodnina izračuna in plača po stopnji 25 odstotkov od davčne osnove in se šteje kot dokončni davek. Od obresti, doseženih od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021 se dohodnina od obresti izračuna in plača po stopnji 27,5 odstotkov od davčne osnove, od 1. 1. 2022⁵ pa se dohodnina od obresti izračuna in plača po stopnji 25 % in se šteje kot dokončni davek.

2.6. Napoved za odmero dohodnine od obresti

Razlikujemo dve vrsti napovedi:

1. napoved od obresti na denarne depozite
2. napoved za druge obresti

Od **obresti na denarne depozite** pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v Sloveniji in EU, ki jih doseže rezident, plačnik davka (npr. banka ali hranilnica iz Slovenije) ne izračuna, ne odtegne in ne plača dohodnine, ko so te dosežene. Dohodnina od teh obresti se izračuna in plača na letni ravni na podlagi [napovedi](#), ki jo mora davčni zavezanec rezident vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. Na podlagi te napovedi davčni organ izda odločbo o višini dohodnine od obresti do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto. V davčno osnovo se všttevajo

⁵ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se je spremenila stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 %.

le obresti nad 1.000 evrov, medtem ko se v napoved vpišejo vse dosežene obresti iz tega naslova.

Seveda pa je napoved dolžan vložiti le tisti davčni zavezanec, katerega skupni znesek doseženih obresti presega 1.000 evrov.

Napoved in navodila, ki si jih lahko natisnete in uporabite za izpolnitev svojih davčnih obveznosti, se nahajajo [na spletni strani FURS](#).

Napoved se lahko vloži tudi preko portala eDavki:

- brez digitalnega potrdila ([registrirate se z uporabo uporabniškega imena in gesla](#))
- z digitalnim potrdilom ([registracija z digitalnim potrdilom](#)).

Od **drugih obresti** pa se dohodnina plačuje na dva načina:

1. Če dohodek izplača plačnik davka, je ta dolžan izračunati, odtegniti in plačati dohodnino od obresti v breme dohodka davčnega zavezanca (prejemnika obresti). Tako plačana dohodnina se šteje kot dokončni davek, kar pomeni, da teh obresti za davčne namene ni treba napovedati v nobeni napovedi.
2. V primerih, ko ni plačnika davka (npr. obresti, dosežene neposredno pri banki ali hranilnici v državi, ki ni članica EU, obresti na dolžniške vrednostne papirje, dosežene neposredno iz tujine, ...), pa mora te dohodke napovedati davčni zavezanec sam, in sicer do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. V teh primerih davčni zavezanec plača dohodnino od obresti na podlagi odmerne odločbe, ki jo izda davčni organ. Tudi v primeru, ko obresti izplača oseba, ki se šteje za plačnika davka, ugotovi dohodnino od obresti davčni organ na podlagi napovedi, ki jih doseže rezident od:
 - vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance;
 - dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih izda gospodarska družba, ki je ustanovljena v skladu s predpisi v Sloveniji, če:
 - ne vsebujejo opcije zamenjave za lastniški vrednostni papir (oziroma ne vsebujejo opcije imetnikov, z uresničitvijo katere dosežejo zamenjavo za lastniški vrednostni papir, če je izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja banka) in
 - so uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu ali se z njimi trguje v večstranskem sistemu trgovanja v državi članici EU ali državi članici Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, razen v primeru dolžniških vrednostnih papirjev, ki so izdani za plačilo odškodnin v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo.

Prav tako davčni organ na podlagi napovedi zavezanca ugotovi dohodnino od obresti ali dividend, če ima dohodek iz finančnih instrumentov:

- vir izven Slovenije in je prejet v naravi ali je izven Slovenije neposredno reinvestiran ali
- vir v Sloveniji in je prejet v naravi ter ga je izplačala oseba iz 1. točke prvega odstavka 58. člena tega zakona drugi osebi iz drugega odstavka navedenega člena, ki se šteje za plačnika davka ter
- od obresti, doseženih z odstopom ali poplačilom prevzete terjatve.

Napoved in navodila, ki si jih lahko natisnete in uporabite za izpolnitev svojih davčnih obveznosti, se nahajajo [na spletni strani FURS](#).

Napoved se lahko vloži tudi preko portala eDavki:

- brez digitalnega potrdila ([registrirate se z uporabo uporabniškega imena in gesla](#))
- z digitalnim potrdilom ([registracija z digitalnim potrdilom](#)).

3.0 DIVIDENDE

3.1. Kaj se šteje za dividende

To so v prvi vrsti dividende kot izplačilo udeležbe v dobičku podjetja, na podlagi lastniškega deleža. Poleg dividend so to tudi:

- drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža v gospodarski družbi (npr. delnic v delniški družbi, poslovnega deleža v družbi z omejeno odgovornostjo ipd.), zadrugi in drugih oblikah organiziranja vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe ali v katero koli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, kot tudi razdelitev v obliki delnic ali zamenljivih obveznic;
- prikrito izplačilo dobička;
- dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku gospodarske družbe, zadruge itn.;
- dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, razen dohodka, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitev prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti;
- vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe, v delu, ki presega vplačano vrednost. Če naknadnega vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, v delu, ki presega:
 - vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
 - nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila,
- dodatna naknadna izplačila v zvezi z odsvojitvijo deleža iz III.6.3. poglavja ZDoh-2, ki ga izplača pridobitelj deleža in je odvisno od meril uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti, določenih v pogodbi o odsvojitvi deleža;

Navedena opredelitev načina obdavčitve dohodka je povezana z odsvojitvijo deležev v gospodarskih družbah v primerih, ko se kupec in prodajalec ne moreta sporazumeti o ceni in v pogodbo vključita določbo, po kateri bo kupec prodajalcu v prihodnjem obdobju izplačal dodatna izplačila, katerih višina bo odvisna od bodočih poslovnih finančnih ciljev družbe. Izplačilo tovrstnega dohodka, ki ga kupec deleža izplača prodajalcu deleža, je torej vezano na uspešnost poslovanja družbe v obdobju po odsvojitvi deleža.

- ~~• vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. tega zakona.~~

~~To pomeni, da se po novem obdavči izplačana vrednost odsvojenih delnic oziroma deležev (razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu) v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev kot dividenda. Pri tem pa se lahko izplačana vrednost delnic oziroma deležev zmanjša za njihovo nabavno vrednost, če davčni zavezanec tako zmanjšanje uveljavlja na način, določen z novim 329. b členom ZDavP-2. Nabavna vrednost delnic oziroma deležev se določi v skladu z 98. členom ZDoh-2 (vrednost kapitala ob pridobitvi). Tako se za nabavno vrednost delnice oziroma deleža, pridobljenega na podlagi prodajne pogodbe šteje v pogodbi navedena vrednost delnic oziroma deležev, za nabavno vrednost delnice ali deleža,~~

~~pridobljenega pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, pa se na splošno šteje, da je ta vrednost enaka nič. Pri določitvi nabavne vrednosti delnic oziroma deležev je treba upoštevati tudi določbe 152. člena ZDoh-2. Slednji vsebuje pravila glede uporabe 98. člena ZDoh-2 oziroma določanja nabavne vrednosti delnic in deležev, pridobljenih pred 1. 1. 2003 oziroma določenih delnic oziroma deležev, pridobljenih v letih 2005 in 2006. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobil na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice oziroma deleže. To pomeni, da se bo za namene obdavčitve tovrstnih dividend glede določitve odsvojenih delnic oziroma deležev iz zaloge vseh delnic oziroma deležev zavezanca uporabljala metoda zadnjih cen LIFO (last in first out). Navedeno pravilo predstavlja odmik od pravila zaporednih oziroma prvih cen (FIFO), ki velja pri obdavčitvi dobička iz kapitala, doseženega z odsvojitvijo delnic oziroma deležev. S tem pravilom (LIFO) se bo preprečilo, da bi se zaradi ugodnejše obravnave razdelitve dobička družbe družbenikom, ki so fizične osebe, v primerih, ko družba od družbenikov pridobiva lastne delnice oziroma deleže, uporabljale sheme sočasnega povečevanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki, se ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III. 6.3 (Dobiček iz kapitala) ZDoh-2. Navedeno pa ne velja v primeru izplačila vrednosti delnic, kadar delniška družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu, saj se take odsvojitve delnic družbi štejejo za odsvojitve kapitala in obdavčijo po poglavju III.6.3 (Dobiček iz kapitala) ZDoh-2 in ne kot dividenda.~~

~~Izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, zmanjšana za nabavno vrednost odsvojenih delnic oziroma deležev (če davčni zavezanec to možnost uveljavlja), se obdavči kot dividenda po stopnji 27,5 %, ne glede na obdobje imetništva odsvojenih delnic ali deležev.~~

3.2. Davčna osnova in stopnje dohodnine od dividend

Davčna osnova so dosežene dividende.

Pri prikritem izplačilu dobička se davčna osnova določi na podlagi primerljive tržne cene.

3.3. Napoved za odmero dohodnine od dividend

V primeru, da dividende izplača plačnik davka, mora plačnik davka izračunati, odtegniti in plačati davčni odtegljaj kot dohodnino po stopnji 25 odstotkov, in sicer za dividende dosežene od 1. 1. 2013 dalje. Od dividend, doseženih od 1. 1. 2020 **do 31. 12. 2021 se je dohodnina od dividend izračunala in plačala po stopnji 27,5 odstotkov od davčne osnove, od 1. 1. 2022 dalje pa se od dividend izračuna in plača po stopnji 25 odstotkov⁶** in se šteje kot dokončni davek. Dividend ne vključujemo v letno dohodninsko napoved, **lahko pa se davčni zavezanec odloči, da se dividende ter ostali dohodki iz kapitala in dohodek iz oddajanja premoženja v najem všttevajo tudi v letno davčno osnovo za odmero dohodnine (več o tem v uvodu).**

V primeru, da dividendo izplača oseba, ki ni plačnik davka (v primeru, ko zavezanec dosega dividende neposredno iz tujine), mora davčni zavezanec dosežene dividende napovedati sam v napovedi, in sicer do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. Na podlagi te napovedi davčni organ izda odločbo o višini dohodnine od dividend do 30 aprila tekočega leta za preteklo leto.

⁶ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se je spremenila stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 %.

Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine od dividend je zavezanec (prejemnik dividende) sam.

Prav tako davčni organ na podlagi napovedi zavezanca ugotovi dohodnino od dividend, če imajo dividende:

- vir izven Slovenije in so prejete v naravi ali so izven Slovenije neposredno reinvestirane ali
- vir v Sloveniji in so prejete v naravi ter jih je izplačala oseba iz 1. točke prvega odstavka 58. člena tega zakona drugi osebi iz drugega odstavka navedenega člena, ki se šteje za plačnika davka ter
- od dividend, doseženih z vračilom naknadnega vplačila družbeniku, ki ga ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža.

Napoved in navodila, ki si jih lahko natisnete in uporabite za izpolnitev svojih davčnih obveznosti, se nahajajo [na spletni strani FURS](#).

Napoved se lahko vloži tudi preko portala eDavki:

- brez digitalnega potrdila ([registrirate se z uporabo uporabniškega imena in gesla](#))
- z digitalnim potrdilom ([registracija z digitalnim potrdilom](#)).

4.0 DOBIČEK IZ KAPITALA

Kaj se šteje za kapital po ZDoh-2?

1. nepremičnine
2. finančni kapital:
 - vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja
 - investicijski kuponi.

Z dohodnino se obdavčuje dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

4.1. Nepremičnine

Kaj se obdavčuje; obdavčuje se odsvojitev nepremičnine, ne glede na to, ali je bila nepremičnina odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju. Za odsvojitev kapitala se šteje vsaka odsvojitev, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala.

V katerih primerih odsvojitve se ne plačuje dohodnine?

1. Prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe.
2. Odsvojitev nepremičnine po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali po darilni pogodbi za primer smrti. **Po novejši sodni praksi tudi v primeru odsvojitve po pogodbi o preužitku.**
3. Prenos nepremičnin iz naslova razlastitev ali drugih zakonskih ukrepov oziroma na podlagi prodajne pogodbe, ki je bila sklenjena namesto razlastitve.
4. Prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.
5. Odsvojitev kapitala po petnajstih letih imetništva (po dvajsetih letih imetništva je veljalo do 31.12.2021).
6. Odsvojitev stanovanja ali stanovanjske hiše (ki ima največ dve stanovanju, s pripadajočim zemljiščem), kjer je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče, ga je imel v lasti in je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo. Oprostitev ni mogoče uveljavljati, če je bila nepremičnina uporabljena za dejavnost ali oddajana v najem.

Pri odsvojitvi kapitala iz zgoraj navedenih primerov davčnemu zavezancu ni treba vložiti napovedi dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnine, razen v primeru pod točko 6.

Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po **petnajstih letih imetništva (do 31. 12. 2021 je veljalo po dvajsetih letih imetništva)**.

Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše (ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem), kjer je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče, ga imel v lasti in tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo.

Oprostitve ni mogoče uveljavljati, če je bila nepremičnina uporabljena za dejavnost ali oddajana v najem.

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti

V primeru podaritve kapitala, vključno z neodplačano izročitvijo po izročilni pogodbi, zakonu ali otroku se ugotavljanje davčne obveznosti lahko odloži. Dobiček se ugotavlja obdarjencu, ko ta odsvoji nepremičnino. Za vrednost in datum pridobitve se v tem primeru šteje datum in vrednost nepremičnine v času, ko jo je pridobil darovalec.

Pri neobdavčljivi odsvojitvi kapitala (odsvojitve kapitala po **petnajstih letih imetništva, do 31. 12. 2021 je veljalo po dvajsetih letih imetništva**) lahko odlog uveljavlja obdarjenec, in sicer pri nadaljnji odsvojitvi predmetnega kapitala.

Stopnje dohodnine

Dohodnina od dobička, doseženega z odsvojitvijo nepremičnine, se izračuna in plača od davčne osnove po **25 odstotni stopnji (v odmernih letih 2020 in 2021 po 27,5-odstotni stopnji)**.

Na vsakih pet let imetništva nepremičnine se stopnja dohodnine znižuje in znaša:

- do dopolnjenih pet let imetništva 25 odstotkov (v odmernih letih 2020 in 2021 po 27,5-odstotni stopnji),
- po dopolnjenih pet let imetništva 20 odstotkov,
- po dopolnjenih deset let imetništva 15 odstotkov.

Čas pridobitve in odsvojitve kapitala

Za čas pridobitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih pridobitve se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

Kadar se nepremičnina pridobi z graditvijo, ki jo izvaja zavezanec sam, se za čas pridobitve šteje datum izdaje gradbenega dovoljenja. V primeru pridobitve nepremičnine z graditvijo, ki jo po pogodbi za zavezanca izvaja druga oseba, se za čas pridobitve šteje datum sklenitve pogodbe med zavezancem in izvajalcem. Če zavezanec v času dveh let od podpisa pogodbe ne prevzame zgrajene nepremičnine, se za čas pridobitve šteje datum dejanskega prevzema zgrajene nepremičnine. Kadar se odsvoji objekt, ki stoji na zemljišču, katerega čas pridobitve ni enak času pridobitve objekta, se kot čas pridobitve objekta in zemljišča šteje čas pridobitve objekta.

Kadar je zavezanec kapital pridobil kot ena od oseb, ki imajo solastninsko pravico na kapitalu ali imajo na njem skupno lastnino, in se tak kapital pozneje razdeli, se za čas pridobitve kapitala, ki mu pripade na podlagi delitve, šteje čas, ko je na kapitalu pridobil solastninsko pravico oziroma ko je kapital pridobil v skupno lastnino. Če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki presega del, ki bi mu pripadal iz solastništva ali skupne lastnine, se za čas pridobitve presežnega dela šteje čas razdelitve.

Za čas odsvojitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba odsvojila kapital.

Davčna osnova

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

vrednost kapitala ob pridobitvi = nabavna vrednost kapitala + stroški (na nepremičnini opravljene investicije in stroški vzdrževanja, ki povečujejo uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec; davek na dediščine in darila in davek na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala, stroški cenitve ob pridobitvi nepremičnine (največ 188 evrov))

Za nabavno vrednost kapitala se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala v času pridobitve. Če kapital ni pridobljen na podlagi pogodbe ali če vrednost kapitala v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili. Če je bil kapital pridobljen na podlagi dedovanja ali na podlagi darilne pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.

vrednost kapitala ob odsvojitvi = v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi – stroški (davek na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob odsvojitvi nepremičnine; stroški cenitve ob odsvojitvi (največ 188 evrov))

Za vrednost kapitala ob odsvojitvi se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi. Če kapital ni odsvojen na podlagi pogodbe, ali če vrednost kapitala ob odsvojitvi ni razvidna iz pogodbe, ali če iz pogodbe ali drugih dokazil razvidna vrednost kapitala ne ustreza vrednosti kapitala, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času odsvojitve, se za vrednost kapitala ob odsvojitvi šteje primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi.

Kadar je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi pozitivna, se končna davčna osnova ugotovi kot razlika, zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala. Normirani stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala, se priznajo v višini, ki se določi kot seštevek 1 % od nabavne vrednosti kapitala in 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi.

Normirani stroški se ne priznavajo v primerih, ko je pri odsvojitvi realizirana izguba, oziroma s priznavanjem normiranih stroškov za namene obdavčitve dobička iz kapitala z dohodnino ni mogoče realizirati izgube, ki bi se lahko poračunavala s pozitivno davčno osnovo (dobički) iz odsvojitve drugega kapitala.

Davčni zavezanec mora napoved za odmero akontacije dohodnine od dobička iz kapitala ob odsvojitvi nepremičnine vložiti v 15 dneh od odsvojitve nepremičnine.

Povezava do napovedi in navodil, ki si jih lahko natisnete in uporabite za izpolnitev svojih davčnih obveznosti, se nahaja na [spletni strani FURS](#).

4.2. Finančni kapital

Kaj se šteje za finančni kapital po ZDoh-2?

- vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja,
- investicijski kuponi.

Za vrednostne papirje se ne štejejo dolžniški vrednostni papirji.

Obdavčljiva odsvojitve kapitala je vsaka odsvojitve, kot npr.:

- prodaja kapitala,
- dajanje kapitala v dar,
- zamenjava kapitala (tudi v primeru združitve in delitev gospodarskih družb),
- unovčitev investicijskega kupona investicijskega sklada,
- izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja,
- zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja,
- drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi.

Neobdavčljiva odsvojitve kapitala je:

- prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilnojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, zaradi smrti fizične osebe,
- prenos kapitala posojilojemalcu ali zastavnemu upniku v primeru ustanovitve zastavne pravice na kapitalu in prenos nazaj posojilodajalcu oz. zastavitelju,
- zamenjava vrednostnih papirjev z istovrstnimi papirji istega izdajatelja, pri kateri se ne spreminjajo razmerja med družbeniki in kapital izdajatelja ter ni denarnega toka,
- zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami istega izdajatelja, če ni denarnega doplačila,
- zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube oz. čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalne rezerve oz. zmanjšanje kapitalnega deleža v osebni družbi zaradi izračunanega deleža družbenika pri izgubi osebne družbe, ki se odpiše od njegovega kapitalnega deleža oz. zmanjšanje vrednosti deleža, ki ga je vpisal član zadruga, ki je namenjeno kritju neporavnane izgube zadruga,
- prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.

Oprostitev plačila dobička iz finančnega kapitala – dohodnine se ne plača:

- pri odsvojitvi kapitala po **15** letih imetništva,
- od dobička, doseženega pri prvi odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij, pri čemer se za prvo odsvojitve šteje tudi prva odsvojitve podedovanih delnic ali deleža v kapitalu, ki jih je zapustnik pridobil v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij,
- pri odsvojitvi investicijskih kuponov, ki jih je imetnik pridobil z zamenjavo delnic pooblaščenih investicijskih družb ali delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščenih investicijskih družb v postopku obveznega preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb.

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

Davčna osnova za odmerni leti od 1. 1. 2020 naprej:

Kadar je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi **pozitivna**, je davčna osnova razlika, zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala.

Normirani stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala, se priznajo največ v višini, ki ne sme preseči nižjega od:

1. seštevka 1% od nabavne vrednosti kapitala in 1% od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, ali
2. pozitivne razlike med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

Če je razlika negativna (izguba), se za to izgubo zmanjša pozitivna davčna osnova (dobiček), dosežena pri odsvojitvi drugega obdavčljivega kapitala, a le v istem davčnem letu. Izjema je le neizkoriščen del izgube od odsvojitve delnic ali deležev, ki jih je zavezanec pridobil pred pridobitvijo novih delnic ali deležev pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, ki zniža dobiček, ki ga je zavezanec dosegel pri odsvojitvi drugih vrst kapitala in se lahko prenaša v naslednja davčna leta.

Velja posebno pravilo, po katerem izguba, dosežena z odsvojitvijo vrednostnih papirjev, deležev in investicijskih kuponov ne zmanjšuje dobička iz kapitala, če zavezanec v roku 30 dni pred ali po odsvojitvi kapitala pridobi vsebinsko istovrstni kapital, ali če kapital, ki se odsvaja, pridobi družinski član ali pravna oseba, v kateri ima odsvojitelj 25-odstotni delež.

vrednost kapitala ob pridobitvi (velja do 31. 12. 2019) = nabavna vrednost kapitala + stroški (normirani stroški v višini 1 odstotka od nabavne vrednosti kapitala, povezani s pridobitvijo kapitala, in znesek davka na dediščine in darila)

vrednost kapitala ob pridobitvi (velja od 1. 1. 2020) = nabavna vrednost kapitala + stroški (naknadna vplačila, ki jih je družbenik vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe in mu pred odsvojitvijo niso bila vrnjena oziroma ni nastala obveznost njihovega vračila in znesek davka na dediščine in darila)

Pri določanju nabavne vrednosti kapitala veljajo dodatna pravila, in sicer:

- za nabavno vrednost investicijskega kupona, ki je bil pridobljen pred 1. januarjem 2003, se šteje vrednost 1. januarja 2006,
- v primeru, ko je imetnik investicijski kupon pridobil z zamenjavo delnic pooblaščne investicijske družbe ali delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe v postopku obveznega preoblikovanja pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe v vzajemni sklad, ali v postopku obvezne oddelitve dela sredstev pooblaščne investicijske družbe v vzajemni sklad, in sicer v roku in po predpisih, ki urejajo to področje, se šteje, da je nabavna vrednost investicijskega kupona enaka vrednosti, ki se določi na podlagi nabavne vrednosti delnic pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe pred preoblikovanjem oziroma pred oddelitvijo dela sredstev, upošteva se veljavno menjalno razmerje v času zamenjave delnic pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe za investicijske kupone vzajemnega sklada,
- v primeru, ko je bila delnica pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, pridobljena na sekundarnem trgu pred 1. januarjem 2003, se za nabavno vrednost delnic pred preoblikovanjem oziroma pred oddelitvijo dela sredstev šteje primerljiva tržna cena delnic 1. januarja 2006,
- za nabavno vrednost vrednostnih papirjev in deležev, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, se šteje tržna vrednost 1. januarja 2006, če tržne vrednosti ni, pa knjigovodska vrednost 1. januarja 2006; Če je dejanska nabavna vrednost takih vrednostnih papirjev in deležev, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, višja od tržne vrednosti oziroma knjigovodske vrednosti na dan 1. januarja 2006, se upošteva dejanska nabavna vrednost,

- v primeru, kadar zavezanec odsvoji delnico oziroma delež, ki jo je pridobil ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe v letih 2005 ali 2006 in je bilo tako povečanje obdavčeno kot dividenda, se za nabavno vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega oziroma povečanega deleža šteje nominalna vrednost delnice ali pridobljenega oziroma povečanega deleža ob preoblikovanju,
- v primeru, da je družbeniku vrnjeno obvezno naknadno vplačilo, ki ga sam ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, tako vrnjeno naknadno vplačilo zmanjša nabavno vrednost pridobljenega deleža v višini vplačane vrednosti takega naknadnega vplačila, vendar znesek zmanjšanja ne more preseči nabavne vrednosti,
- v primeru, ko je bilo naknadno vplačilo vplačano pred 1. januarjem 2006, in mu pred odsvojitvijo niso bila vrnjena oziroma ni nastala obveznost njihovega vračila, se ne vštevajo med stroške iz spremenjene 4. točka sedmega odstavka 98. člena zakona, če je bil delež pridobljen pred 1. januarjem 2003 in se za nabavno vrednost deleža v skladu s četrtem odstavkom 152. člena zakona šteje tržna ali knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006.

vrednost kapitala ob odsvojitvi (velja do 31. 12. 2019) = v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost ob odsvojitvi – normirani stroški, povezani z odsvojitvijo kapitala (v višini 1 odstotka od vrednosti kapitala ob odsvojitvi)

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti

V primeru podaritve finančnega kapitala, vključno z neodplačano izročitvijo po izročilni pogodbi, zakonu ali otroku se ugotavljanje davčne obveznosti lahko odloži. Dobiček se ugotavlja obdarjencu, ko le-ta odsvoji finančni kapital. Za vrednost in datum pridobitve se v tem primeru šteje datum in vrednost finančnega kapitala v času, ko ga je pridobil darovalec.

Zavezanec, ki podari vrednostni papir ali delež v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, mora priglasiti uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri odsvojitvi finančnega kapitala do 28. februarja tekočega leta za podaritev v preteklem letu.

Zavezanec nerezident, ki podari vrednostni papir ali delež v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, mora priglasiti uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti v 15 dneh od podaritve vrednostnega papirja ali deleža oziroma do 28. februarja tekočega leta za podaritev v preteklem letu, kadar napove vse odsvojitve vrednostnih papirjev in deležev v preteklem letu.

Uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri odsvojitvi kapitala mora davčni zavezanec iz prejšnjega odstavka priglasiti pri pristojnem davčnem organu, pri katerem bi moral vložiti napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala.

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti je mogoč tudi v primerih zamenjave deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvev in delitev, kot so opredeljene v zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb za namene obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah. Prav tako je možen odlog davčne obveznosti v primeru zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu, ki ga upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, ali rezident druge države članice EU, če družba za upravljanje zagotovi ustrezen način sledljivosti prehodov med podskladi.

Kot nabavna vrednost z zamenjavo pridobljenega kapitala se šteje nabavna vrednost zamenjanih deležev v času njihove pridobitve. O odlogu ugotavljanja davčne obveznosti odloči davčni organ na podlagi priglasitve odsvojitve kapitala.

Čas pridobitve in odsvojitve kapitala

Praviloma se za čas pridobitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe oz. dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

Za čas odsvojitve kapitala se praviloma šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe oz. dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba odsvojila kapital. V primerih prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja ter pri zmanjšanju osnovnega kapitala se za čas odsvojitve kapitala šteje datum sklepa o prenehanju oziroma sklepa organa o zmanjšanju osnovnega kapitala. V primeru izstopa ali izključitve se za čas odsvojitve šteje datum vpisa učinka izstopa ali izključitve v register.

Vodenje evidenc kapitala

Zavezanec je dolžan voditi evidenco zaloga istovrstnega kapitala po metodi zaporednih cen (FIFO): če ima zavezanec istovrstne vrednostne papirje v gospodarjenju pri borznoposredniški družbi na podlagi pogodbe o gospodarjenju, lahko vodi ločeno evidenco istovrstnih vrednostnih papirjev.

Davčna stopnja

Dohodnina od dobička iz kapitala se izračuna in plača od davčne osnove po **25 odstotni stopnji** (v odmernih letih 2020 in 2021 po **27,5-odstotni stopnji**) in se šteje kot dokončen davek⁷.

Za vsakih dopolnjenih pet let imetništva kapitala se stopnja davka znižuje, tako da znaša po dopolnjenih:

- petih letih imetništva kapitala 20⁸odstotkov,
- desetih letih imetništva kapitala 15⁹ odstotkov.
- ~~petnajstih letih imetništva kapitala 10¹⁰ odstotkov.~~

Kdo je zavezanec za dohodnino od dobička od odsvojitve kapitala – vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov po ZDoh-2

Zavezanec za dohodnino je fizična oseba, ki dosega dohodek z odsvojitvijo kapitala.

Rezident je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki jih doseže z odsvojitvijo kapitala in imajo svoj vir v Sloveniji, kot tudi od vseh dohodkov, ki jih doseže z odsvojitvijo kapitala in imajo vir izven Slovenije.

Nerezident je zavezan za plačilo dohodnine samo od dohodkov, ki jih doseže z odsvojitvijo kapitala in imajo svoj vir v Sloveniji.

⁷ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-Z, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. Iz 27,5 na 25 odstotno stopnjo in velja za odmrana leta od 1. 1. 2022.

⁸ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 15-odstotna stopnja, po petih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

⁹ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 10-odstotna stopnja, po desetih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

¹⁰ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 5-odstotna stopnja, po petnajstih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

Napoved in odmera dohodnine od dobička iz kapitala

Napoved za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev ter drugih deležev v kapitalu morajo zavezanci vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto, razen davčnega zavezanca, ki je nerezident.

Nerezident lahko vloži napoved do 28. februarja za preteklo leto, če napove vse odsvojitve vrednostnih papirjev ter drugih deležev v kapitalu v preteklem letu.

Napoved z navodili, ki si jo natisnete in uporabite za izpolnite svojih davčnih obveznosti, najdete [na spletni strani Finančne uprave RS](#).

Napoved se lahko vloži tudi preko portala eDavki:

- brez digitalnega potrdila (registrirate se z uporabo uporabniškega imena in gesla)
- z digitalnim potrdilom (registracija z digitalnim potrdilom).

5.0. VPRAŠANJA IN ODGOVORI

5.1. Dobiček iz kapitala od odsvojitve finančnega kapitala

Vprašanje 1: Kako se po Zakonu o dohodnini obravnava opustitev vrednostnih papirjev?

Opustitev je v [Stvarnopravnem zakoniku](#) opredeljena kot način prenehanja lastninske pravice. Stvar se šteje za opuščeno, če njen lastnik nedvoumno izrazi voljo, da je ne želi več imeti v lastnini. Z opustitvijo tako opuščena stvar več nima lastnika. Opustitev je torej prostovoljna odpoved lastnika stvari lastninski pravici, ne da bi to pravico prenesel na drugega.

Vsebina opustitve in ravnanje z vrednostnimi papirji je natančno urejeno v [Pravilih poslovanja KDD](#). Imetnik lahko opusti vrednostne papirje, ki so v celoti vplačani ter prosti slehernih pravic tretjih ali drugih pravnih bremen. Opustitev pomeni imetnikovo nepreklicno in trajno odpoved tem vrednostnim papirjem in vsem pravicam, ki izhajajo iz njih. Za opustitev vrednostnih papirjev imetnik ni upravičen do nikakršnega nadomestila. Opuščene vrednostne papirje lahko v določenih časovnih okvirjih neodplačno pridobivajo različne osebe (izdajatelj, druge osebe, opustitelj), uporabi pa jih lahko tudi KDD, da prepreči grozečo neizpolnitev iz borznega posla.

V [Zakonu o dohodnini](#) (v nadaljevanju: [ZDoh-2](#)) je dobiček iz kapitala opredeljen kot dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala. Za odsvojitve kapitala šteje vsaka odsvojitve kapitala ali dela kapitala, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala, unovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije investicijskega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali naravi, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Iz navedenega je razvidno, da zgornja opredelitev odsvojitve ni zapisana splošno, npr. kot kakršnokoli prenehanje lastninske pravice. V opredelitvi odsvojitve so tako vsebovani primeri dvostranskih poslov, pri katerih odsvojeni kapital pridobi druga oseba in/ali pri katerih odsvojitelj za odsvojeni kapital prejme določeno plačilo. V opredelitvi odsvojitve pa tako niso zajeti primeri, ko lastninska pravica na stvari preneha enostransko, četudi prostovoljno, tj. primer, ko odsvojenega kapitala ne pridobi nekdo drug, čeprav kapital še obstaja.

Ker opustitve vrednostnih papirjev tako ni za šteti za odsvojitve kapitala po [ZDoh-2](#), se dobiček oziroma izguba ob opustitvi ne ugotavljata.

V primeru, ko bi opuščene vrednostne papirje v določenem časovnem okviru pridobila druga ali ista fizična oseba, se za nabavno vrednost tako pridobljenih vrednostnih papirjev šteje, da je enaka nič.

Davčni zavezanci v primeru opustitve vrednostnih papirjev ne vlagajo napovedi za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov.

Vprašanje 2: Kako se po Zakonu o dohodnini določa nabavna vrednost deleža v kapitalu, ki je bil pridobljen na podlagi povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe?

Način določanja nabavne vrednosti kapitala, pridobljenega na podlagi povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe, zaradi lažjega razumevanja ponazarjamo s primerom.

Primer:

Družbenika A in B (vsak do polovice) sta na podlagi sklenjene družbene pogodbe dne 20. 4. 1990 ustanovila družbo X d.o.o.. Vsak družbenik je vplačal osnovni vložek v višini 4.385,50 EUR, celotni osnovni kapitala družbe je ob ustanovitvi znašal 8.771,00 EUR.

Leta 2004 je družba oblikovala rezerve za pridobitev lastnih deležev. Oba družbenika sta dne 4. 11. 2004 družbi prodala 24 % delež.

Dne 19. 11. 2007 sta družbenika sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe iz sredstev družbe. Osnovni kapital družbe se je povečal za 19.875 EUR ($1/2 = 9.937,50$ EUR).

Knjigovodska vrednost celotnega lastniškega kapitala na dan 1. 1. 2006 je znašala 885.364 EUR, od tega osnovni kapital 28.646 EUR.

Družbenik A želi prodati svoj poslovni delež. Pri tem ga zanima, kakšna je nabavna vrednost njegovega deleža v kapitalu po določbah [ZDoh-2](#).

Določitev nabavne vrednosti kapitala za družbenika A

Iz primera izhaja, da je družbenik A imetnik dveh deležev v kapitalu, in sicer:

- delež 1, pridobljen ob ustanovitvi družbe, dne 20. 4. 1990,
- delež 2, pridobljen ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, dne 19. 11. 2007.

a) *Določitev nabavne vrednosti deleža 1 s preračunom na knjigovodsko vrednost deleža na dan 1. 1. 2006:*

Na podlagi četrtega odstavka 152. člena [ZDoh-2](#) se ne glede na 98. člen tega zakona, ki na splošno ureja vrednost kapitala ob pridobitvi, za nabavno vrednost vrednostnih papirjev in deležev iz 2. točke 93. člena [ZDoh-2](#), ki so bili pridobljeni pred 1. 1. 2003, šteje tržna vrednost na dan 1. 1. 2006, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, če teh dokazil ni, pa se upošteva knjigovodska vrednost na dan 1. 1. 2006. Če je dejanska nabavna vrednost takih vrednostnih papirjev in deležev, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi

dokazili, višja od tržne vrednosti oziroma knjigovodske vrednosti na dan 1. 1. 2006, se upošteva dejanska nabavna vrednost.

(v EUR)

Datum	Način pridobitve	Vrednost na dan pridobitve	Knjigovodska vrednost deleža na dan 1. 1. 2006
20. 4. 1990	A	4.385,50	442.682,00

Način pridobitve:

A - vložek kapitala

b) Določitev nabavne vrednosti deleža 2:

Četrty odstavek 98. člena [ZDoh-2](#) določa, da se, kadar zavezanec pridobi delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, šteje, da je nabavna vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka enaka nič.

(v EUR)

Datum	Način pridobitve	Nominalna vrednost ob povečanju OK	Vrednost po 98. čl. ZDoh-2
19. 11. 2007	D	9.937,50	0

Način pridobitve:

D - povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe

Opomba:

Pri izračunu knjigovodske vrednosti kapitala za delež 1 na dan 1. 1. 2006, se poleg zavezančevega deleža v osnovnem kapitalu družbe upošteva tudi sorazmerni del lastnega poslovnega deleža družbe, ki de facto pripada zavezancu. Lastni delež namreč pomeni le premoženje družbe, za katerega je družba morala oblikovati knjigovodski vir. Imetnica teh lastnih deležev je sicer družba, ker pa so njeni lastniki družbeniki, so ti posredno tudi imetniki lastnih deležev.¹¹

Vprašanje 3: Kako se določa nabavna vrednost in čas pridobitve investicijskih kuponov podsklada krovnega sklada glede na način njihove pridobitve?

Upoštevanje [ZDoh-2](#) je v spodnji preglednici pojasnjeno, kaj se šteje za nabavno vrednost investicijskih kuponov podsklada krovnega sklada ter za čas pridobitve investicijskih kuponov podsklada krovnega sklada, ki so jih zavezanci pridobili v primeru, ko se obstoječi vzajemni sklad (ki je nastal z obveznim preoblikovanjem pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad, ali z obvezno oddelitvijo dela sredstev pooblaščne investicijske družbe v vzajemni sklad) preoblikuje v podsklad obstoječega krovnega sklada po Zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (v nadaljnjem besedilu: [ZISDU-3](#)).

¹¹ Sodba VS X Ips 28/2011, tč. 14.

NAČIN PRIDOBITVE IK V OBSTOJEČEM VS	NABAVNA VREDNOST IK PODSKLADA KS OB PREOBLIKOVANJU	ČAS PRIDOBITVE IK PODSKLADA KS OB PREOBLIKOVANJU
IK obstoječega VS pridobljeni z nakupom	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »SEKUN« v evidenci spremljanja prehodov med podskladi KS) je enaka dejanski NV IK obstoječega VS v času njegove pridobitve (nakupa)* Če je bil IK obstoječega VS pridobljen pred 1. 1. 2003 (t.j. obstoječi VS je nastal z obveznim preoblikovanjem iz ID že pred 1. 1. 2003), je NV IK podsklada KS enaka vrednosti IK obstoječega VS na dan 1. 1. 2006*	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak dejanskemu času pridobitve (nakupa) IK obstoječega vzajemnega sklada
IK obstoječega VS pridobljeni z zamenjavo »privatizacijskih delnic PID«	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »PRIV« v evidenci spremljanja prehodov med podskladi KS) se v evidenci ne spremlja	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak času oblikovanja KS oz. njegovega podsklada (tj. dan izvedbe oblikovanja KS, če je KS nastal z oblikovanjem iz obstoječih vzajemnih skladov po 323. členu ZISDU-2 , oziroma na dan oblikovanja podsklada obstoječega KS, če se obstoječi VS preoblikuje v podsklad obstoječega KS po 323. členu ZISDU-2).
IK obstoječega VS pridobljeni z zamenjavo delnic PID/ID, ki so bile pridobljene na sekundarnem trgu pred 1. 1. 2003 (in je PID/ID obstajal na dan 1. 1. 2006 (tj. PID/ID se je preoblikoval v VS po 1. 1. 2006)	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »SEKUN« v evidenci spremljanja prehodov med podskladi KS) je enaka primerljivi tržni ceni delnic PID/ID na dan 1. 1. 2006**	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak dejanskemu času pridobitve (nakupa) delnice PID/ID.
IK obstoječega VS pridobljeni z zamenjavo delnic PID/ID, ki so bile pridobljene na sekundarnem trgu pred 1. 1. 2003 (tj. PID/ID se je preoblikoval v VS med 1. 1. 2003 in 1. 1. 2006)	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »SEKUN« v evidenci spremljanja prehodov med podskladi KS) je enaka vrednosti IK obstoječega VS na dan 1. 1. 2006**	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak dejanskemu času pridobitve (nakupa) delnice PID/ID.
IK obstoječega VS pridobljeni z zamenjavo	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »SEKUN« v evidenci	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak dejanskemu času

delnic PID/ID, ki so bile pridobljene na sekundarnem trgu po 1. 1. 2003 (tj. PID/ID se je preoblikoval v VS med 1. 1. 2003 in 1. 1. 2006)	spremljanja prehodov med podskladi KS) je enaka NV IK obstoječega VS (ta pa se določi na podlagi NV delnic PID/ID v času njihove pridobitve)**	pridobitve (nakupa) delnice PID/ID.
IK obstoječega VS pridobljeni z zamenjavo delnic PID/ID, ki so bile pridobljene na sekundarnem trgu po 1. 1. 2003 (tj. PID/ID se je preoblikoval v VS po 1. 1. 2006)	NV IK podsklada KS (tj. kuponi z oznako »SEKUN« v evidenci spremljanja prehodov med podskladi KS) je enaka NV IK obstoječega VS (ta pa se določi na podlagi NV delnic PID/ID v času njihove pridobitve)**	Čas pridobitve IK podsklada KS je enak dejanskemu času pridobitve (nakupa) delnice PID/ID.

Opombe:

NV – nabavna vrednost

IK – investicijski kupon

ČP – čas pridobitve

ID – investicijska družba

»privatizacijske delnice PID« – delnice pooblaščne investicijske družbe, ki so bile pridobljene v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij

* Pod predpostavko, da je menjalno razmerje ob zamenjavi IK obstoječega VS za IK podsklada KS, enako 1:1. Če je menjalno razmerje drugačno, je treba ustrezno upoštevati menjalno razmerje.

** Pod predpostavko, da je menjalno razmerje ob zamenjavi delnice PID/ID za IK obstoječega VS ter IK obstoječega VS za IK podsklada KS, enako 1:1. Če je menjalno razmerje drugačno, je treba upoštevati ustrezno menjalno razmerje.

Vprašanje 4: Ali je mogoče izgubo, doseženo pri odsvojitvi kapitala, prenašati v naslednja davčna obdobja?

[ZDoh-2](#) vsebuje splošno pravilo, po katerem se lahko v letu, za katero se odmerja dohodnina, v primeru, ko je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala v času pridobitve negativna (izguba), za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz kapitala, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

Navedeno pomeni, da se lahko v letu, za katerega se odmerja dohodnina, med seboj pobotajo vsi dobički in izgube, doseženi z odsvojitvijo vseh vrst kapitala (nepremičnim, vrednostnim papirjem in deležem v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja ter investicijskih kuponov). Prenos neizkoriščenih izgub v naslednja davčna obdobja ni mogoč.

Edino izjemo v zvezi s prenosom neizkoriščene izgube [ZDoh-2](#) dopušča samo pri prenosu neizkoriščenega dela izgube v naslednja davčna leta, ki jo zavezanec doseže z odsvojitvijo delnic ali deležem oziroma osnovnih vložkov, ki jih je pridobil pred pridobitvijo novih delnic ali deležem oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Pri

zmanjšanju pozitivne davčne osnove (dobička) s preneseno izgubo se davčna osnova najprej zmanjša za neizkoriščeno izgubo starejšega datuma.

[ZDoh-2](#) predpisuje obveznost vodenja zalog istovrstnega kapitala (za vrednostne papirje in druge deleže v kapitalu ter investicijske kupone) po metodi zaporednih cen (FIFO).

Iz predhodno navedenega izhaja, da je v naslednja davčna obdobja možno prenašati samo tisto izgubo, ki jo je zavezanec dosegel z odsvojitvijo delnic, ki so bile pridobljene pred pridobitvijo novih delnic, ki so bile izdane ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe.

Primer:

Fizična oseba (zavezanec) je dne 5. 11. 2008 preko borznega posrednika prodala 150 delnic družbe ABC po ceni 35 EUR za delnico. Pridobila jih je na naslednji način:

- dne 10. 5. 2007 je preko borznega posrednika kupila 100 delnic po ceni 70 EUR za delnico,
- dne 9. 9. 2007 je skupščina družbe ABC sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe (preoblikovanje drugih postavk lastnega kapitala v osnovni kapital), na podlagi katerega je fizična oseba prejela 50 novih delnic.

Zavezanec v letu 2008, razen odsvojitve delnic družbe ABC, ni opravil nobene druge odsvojitve kapitala.

Zaradi obvezne uporabe FIFO metode se najprej izračuna davčna osnova od dobička iz kapitala od odsvojitve delnic, ki so bile pridobljene 10. 5. 2007 (torej tistih delnic, ki jih je zavezanec pridobil pred pridobitvijo novih delnic pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe).

1. prodajna vrednost delnic ABC 100 delnic ABC X 35,00 EUR = 3.500,00 EUR
2. nabavna vrednost delnic ABC 100 delnic ABC X 70,00 EUR = 7.000,00 EUR

3. izguba	-3.500,00 EUR
-----------	---------------

Sledi izračun davčne osnove od dobička iz kapitala od odsvojitve delnic, ki so bile pridobljene pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe.

4. prodajna vrednost delnic ABC 50 delnic ABC X 35,00 EUR = 1.750,00 EUR
5. nabavna vrednost delnic ABC 50 delnic ABC X 0,00 EUR = 0,00 EUR

6. dobiček	1.750,00 EUR
------------	--------------

Izgubo v višini 3.500,00 EUR bo zavezanec pobotal z ustvarjenim dobičkom v višini 1.750,00 EUR. Po pobotanju dobička in izgube ostane še vedno del neizkoriščene izgube v višini 1.750,00 EUR. Ker ta izguba izvira od odsvojitve delnic, ki jih je zavezanec pridobil pred pridobitvijo novih delnic pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, jo bo lahko prenesel v naslednja davčna obdobja in z njo zmanjševal dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

Pri tem je treba poudariti, da je [ZDoh-2](#) začel veljati 1. 1. 2007. V napovedi za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov za leto 2007 so lahko zavezanci v ustreznem popisnem listu v primeru pričakovane izgube pri odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, ki je bil pridobljen pred pridobitvijo novih delnic

pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, in se ta izguba ni mogla pobotati z dobičkom, ki je bil dosežen z odsvojitvijo drugih vrst kapitala, označili možnost prenosa izgube v naslednja davčna obdobja. Davčni organ je v odločbi, s katero je ugotovil, da je zavezanec za leto 2007 pri odsvojitvi kapitala dosegel izgubo in se dohodnina ni odmerila, navedel tudi znesek izgube, ki jo je po [ZDoh-2](#), mogoče prenašati v naslednja davčna obdobja.

Iz navedenega izhaja, da so zavezanci lahko prvič zmanjševali pozitivno davčno osnovo od dobička iz kapitala s preneseno izgubo iz leta 2007 pri odmeri dohodnine od dobička iz kapitala za leto 2008. V tem primeru so zavezanci morali v napovedi za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov za leto 2008 navesti, poleg zneska prenesene izgube, ki jo je mogoče prenašati na podlagi [ZDoh-2](#), tudi številko in datum odločbe, na podlagi katere se dohodnina od dobička iz kapitala za leto 2007 ni odmerila in davčni urad, ki je odločbo izdal.

Vprašanje 5: Kako se po Zakonu o dohodnini obravnava izplačila odpravnin izključenim manjšinskim delničarjem oziroma odpravnin izstopajočim delničarji v primeru vključitve družbe v glavno družbo, ki so fizične osebe?

1. Odpravnine, ki so izplačane izključenim manjšinskim delničarjem oziroma odpravnine izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo po določbah [Zakona o gospodarskih družbah](#), se po svoji vsebini štejejo za izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa iz gospodarske družbe in se po določbi 94. členu [ZDoh-2](#) štejejo za odsvojitev kapitala.

Kot vrednost kapitala ob odsvojitvi se po določbi 99. člena [ZDoh-2](#) šteje samo tisti znesek odpravnine, ki jo določi in izplača glavni delničar manjšinskim delničarjem ob njihovi izključitvi iz družbe oziroma ponujena in izplačana odpravnina izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo.

2. V skladu z določbo drugega odstavka 81. člena [ZDoh-2](#) se kot obresti po poglavju III.6.1. obdavčuje tudi vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja.

V obravnavanem primeru se finančno dolžniško razmerje vzpostavi, ko je sklep skupščine delniške družbe o izključitvi manjšinskih delničarjev, v katerem je tudi določena višina odpravnine, do katere so upravičeni manjšinski delničarji, **vpisani v sodni register**. Tedaj delnice preidejo v premoženje glavnega delničarja, manjšinski delničarji pa pridobijo pravico do denarne odpravnine, ki v obravnavanem primeru predstavlja glavnico. Datum vpisa v sodni register se šteje tudi za čas odsvojitve kapitala.

V skladu z določbo 385. člena [ZGD-1](#) mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic pa do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskemu delničarju tudi obresti, po pet odstotni letni obrestni meri.

Navedene obresti se v skladu z določbami [ZDoh-2](#) obdavčujejo kot obresti, ker po vsebini ne predstavljajo vračila glavnice.

Kot izhaja iz Velikega komentarja [Zakona o gospodarskih družbah](#)¹² prenos delnic ni vezan na izpolnitev denarne obveznosti glavnega delničarja. Zakon je poskrbel za zadostno zavarovanje manjšinskih delničarjev z dodatno obveznostjo glavnega delničarja, določeno v drugem odstavku 385. člena [ZGD-1](#) v bančni garanciji, ki jo mora priskrbeti glavni delničar

¹² Veliki komentar zakona o gospodarskih družbah, 2. knjiga, avtor prof. dr. Marjan Kocbek

za izpolnitev njegove obveznosti. Glavni delničar tudi ni dolžan izplačati denarne odpravnine pred vpisom sklepa o prenosu delnic v sodni register. Prav zaradi tega razloga pa zakon določa dodatno varovanje manjšinskih delničarjev, in sicer z obrestovanjem denarnih izplačil od dneva objave vpisa sklepa o prenosu delnic.

Vprašanje 6: Kako se po Zakonu o dohodnini obravnava prodaja prednostne pravice do nakupa novih delnic?

Prednostna pravica do vpisa novih delnic daje obstoječim delničarjem pravico (in ne obveznost), da ob povečanju kapitala družbe po vnaprej določeni ceni vpišejo nove delnice družbe, katerih delničarji so, in to še preden so te ponujene javnosti. Na ta način lahko delničarji, če to želijo, obdržijo proporcionalno lastništvo v družbi. Ko je taka pravica ločena od delnice in se z njo lahko ločeno trguje, govorimo o PSR (»preferencial subscription right«). Delničarji običajno prejmejo en PSR za vsako delnico, ki jo imajo v lasti na določen datum. Menjalno razmerje določa, koliko PSR je potrebnih za vpis ene nove delnice. S PSR se trguje na organiziranem trgu (npr. Euronext) v točno določenem časovnem obdobju (npr. v desetih dneh), v katerem je možen tudi vpis novih delnic. Imetniki lahko torej PSR v tem obdobju prodajo ali pa jih izkoristijo (tj. vpišejo nove delnice). Po izteku tega obdobja postanejo neizkoriščene PSR brezvredni.

Upoštevanje navedene značilnosti se PSR uvrščajo med lastniške vrednostne papirje iz 3. točke drugega odstavka 25. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: ZTFI-1).

Po vsebini transakcije se pridobitev PSR kot lastniškega vrednostnega papirja, ki ga pridobijo le obstoječi delničarji družbe, in sicer ne glede na to, ali so zaposleni v tej družbi ali ne, ne more obravnavati kot zagotovitev pravice po četrtem odstavku 43. člena ZDoh-2 ali kot obdavčljiv dohodek po drugih določbah ZDoh-2.

Prodaja PSR se po določbah ZDoh-2 obravnava kot odsvojitev vrednostnih papirjev po poglavju III.6.3. Dobiček iz kapitala. Ker obstoječi delničarji pridobijo PSR brez protiplačila in ker ima PSR pred začetkom trgovanja le teoretično vrednost, se šteje, da je nabavna vrednost PSR za namene ugotavljanja davčne osnove od dobička iz kapitala obstoječih delničarjev enaka nič.

Iz predhodno navedenega torej izhaja, da pomeni prodaja PSR obdavčljivo odsvojitev kapitala po določbah ZDoh-2.

Vprašanje 7: Kako se pri odsvojitvi deleža v družbi pri določanju vrednosti ob pridobitvi upoštevajo naknadna vplačila družbenikov ?

Odsvojitev kapitala je kategorija, ki je obdavčena z dobičkom iz kapitala po določilih ZDoh-2. Za kapital se po določbah omenjenega zakona med drugim šteje tudi delež v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja. Skladno z določili 98. člena navedenega zakona se pri vrednosti kapitala v času pridobitve vštevja nabavna vrednost kapitala in stroški.

Naknadna vplačila družbenikov v družbi z omejeno odgovornostjo so urejena v prvem odstavku 491. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), ki določa, da so družbeniki po ustanovitvi družbe dolžni poleg osnovnih vložkov vplačati tudi naknadna vplačila. Družbenikom se pod določenimi pogoji vplačana naknadna vplačila lahko tudi vrnejo. Zato se naknadna vplačila družbenika pod določenimi pogoji vštevajo med stroške, ki povečujejo vrednost deleža ob pridobitvi, oziroma v primeru vračila nakladnega vplačila družbeniku, ki ga

sam ni vplačal, tako vračilo pod določenimi pogoji zmanjšuje nabavno vrednost pridobljenega deleža.

Vprašanje 8: Kako so obdavčena izplačila naknadnih vplačil fizični osebi ?

Izplačilo naknadnih vplačil se v obravnavanem primeru po [ZDoh-2](#) ne šteje kot obdavčljiva odsvojitve kapitala.

Naknadna vplačila v družbi z omejeno odgovornostjo ureja 491. člen [ZGD-1](#). Družbena pogodba lahko določi, da so družbeniki po ustanovitvi družbe dolžni poleg osnovnih vložkov vplačati tudi naknadna vplačila, s katerimi pa se ne povečajo osnovni kapital, osnovni vložki in poslovni deleži. Navedeno z vidika izvajanja [ZDoh-2](#) pomeni, da družbenik – fizična oseba z naknadnim vplačilom ne pridobi novega deleža v kapitalu.

[ZDoh-2](#) v 94. členu določa, da se za obdavčljivo odsvojitve kapitala med drugim šteje tudi izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, ki ga je pri družbi z omejeno odgovornostjo mogoče razumeti kot izplačilo ob učinkovitem zmanjšanju osnovnega kapitala. Zato vračilo naknadnih vplačil v obravnavanem primeru ni obdavčeno po [ZDoh-2](#), ker ne predstavlja odsvojitve deleža, ki je predmet obdavčitve po drugem odstavku 93. člena [ZDoh-2](#).

Ob tem velja opozoriti na določbo 4. točke četrtega odstavka 90. člena [ZDoh-2](#), ki določa, da se kot dividenda po III.6.2 poglavju [ZDoh-2](#) obdavčuje tudi vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe, v delu, ki presega vplačano vrednost.

Če naknadnega vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, v delu, ki presega:

- vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
- nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila.

Vprašanje 9: Ali se lahko oprostitve davka iz kapitala iz 5. točke 2. odstavka 96. člena [ZDoh-2](#) uveljavlja tudi pri kapitalskih dobičkih, doseženih pri kampanjah množičnega financiranja, ki jih organizirajo tuje družbe tveganega kapitala?

[ZDoh-2](#) izrecno določa, pod katerimi pogoji se ne plača dohodnine od dobička iz kapitala. Oprostitve je mogoča, če je bil dobiček dosežen pri odsvojitvi deleža, pridobljenega na podlagi naložb tveganega kapitala, v družbi tveganega kapitala, ki je ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja družbe tveganega kapitala, če je imela ta družba status družbe tveganega kapitala skozi celotno obdobje imetništva takega deleža zavezanca. Oprostitve davka od dobička iz kapitala se upošteva zgolj v primerih, ko gre za odsvojitve deleža, pridobljenega na podlagi naložb tveganega kapitala v družbi tveganega kapitala, registrirani v Sloveniji.

Vprašanje 10: Davčna obravnava pridobitve deleža z dokapitalizacijo družbe z omejeno odgovornostjo s strani dosedanjih družbenikov (fizične osebe), ki skladno s svojimi poslovnimi deleži, z denarnimi vplačili osnovnih vložkov, dokapitalizirajo družbo.

Povečanje osnovnega kapitala v družbi z omejeno odgovornostjo ureja 517. člen [ZGD-1](#). Skladno s prvim in drugim odstavkom tega člena lahko skupščina družbenikov sklone, da se osnovni kapital v družbi poveča, povečanje pa se lahko opravi kot povečanje osnovnega kapitala z vložki ali kot povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Z dnem vpisa

povečanja osnovnega kapitala z vločki v register pridobijo dosedanji družbeniki nov in samostojen poslovni delež (četrty odstavek 517. člena ZGD-1). Nov in samostojni poslovni delež iz določbe pomeni, da pravice in obveznosti nastanejo na novo in v skladu s sklepom o povečanju osnovnega kapitala. Povečanje osnovnega kapitala pomeni tudi spremembo družbene pogodbe. Šesti odstavek 516. člena ZGD-1 določa, da sprememba družbene pogodbe začne veljati z vpisom v sodni register.

V skladu s 93. členom ZDoh-2 za kapital med drugim štejejo tudi deleži v gospodarski družbi, zadrugah in drugih oblikah organiziranja. ZDoh-2 v 101. členu določa, da se za čas pridobitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih pridobitve pa se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil. V primeru povečanja osnovnega kapitala z denarnimi vplačili dosedanjih družabnikov, se za čas pridobitve novega deleža v družbi, šteje datum vpisa povečanja osnovnega kapitala v sodnem registru.

Vprašanje 11: Določitev časa odsvojitve kapitala v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja ter pri zmanjšanju osnovnega kapitala?

S 102. členom ZDoh-2, ki ureja čas odsvojitve kapitala, je med drugim določeno, da v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja ter pri zmanjšanju osnovnega kapitala, se za čas odsvojitve kapitala šteje datum sklepa organa o prenehanju oziroma sklepa organa o zmanjšanju osnovnega kapitala. Z vidika določitve časa odsvojitve kapitala so relevantni konstitutivni pravni akti (sklepi), na podlagi katerih navedene oblike poslovnih subjektov dejansko prenehajo oziroma na podlagi katerih je osnovni kapital družbe dejansko zmanjšan.

Pri rednem prenehanju (likvidaciji) in skrajšanem postopku brez likvidacije, z vidika časa odsvojitve kapitala relevanten sklep sodišča o izbrisu družbe iz registra in vpis tega sklepa v register, saj v tem trenutku pravna oseba izgubi lastnost pravne osebe in v posledici preneha tudi (lastniški) delež v gospodarski družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja.

V primeru izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki je urejen z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP) pravna oseba preneha z izbrisom pravne osebe iz sodnega registra, o katerem odloči (s sklepom) registrsko sodišče po uradni dolžnosti na podlagi pravnomočnega sklepa o obstoju izbrisnega razloga.

Pri zmanjšanju osnovnega kapitala v družbi po ZGD-1 je z vidika časa odsvojitve kapitala relevanten sklep sodišča o vpisu zmanjšanja osnovnega kapitala in vpisu tega v sodni register, saj je v tem trenutku dejansko zmanjšan osnovni kapital družbe. Opozarjamo pa, da je treba pri tem upoštevati, da se lahko osnovni kapital zmanjša tudi na poenostavljen način in z umikom delnic, zato je treba poleg določb 374. člena ZGD-1 upoštevati tudi določbe tretjega odstavka 379. člena ter 382. člena ZGD-1.

5.2. Obresti

Vprašanje 1: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene na podlagi potrdila o denarnem depozitu, v skladu z ZDoh-2?

Odgovor

Obresti, dosežene ob odsvojitvi ali unovčitvi potrdila o denarnem depozitu, se obdavčujejo kot obresti po III.6.1. poglavju [Zakona o dohodnini](#), pri čemer se davčna osnova določa na podlagi 88. člena (davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja) [Zakona o dohodnini](#).

Podrobneje

Potrdilo o vlogi je bančni produkt, ki je izdan v materializirani obliki in ga trži večina bank v Sloveniji. Potrdilo o vlogi ima naslednje značilnosti:

- Izdano je na ime.
- Izda se kot tiskana listina na celoten znesek vpisa oziroma v apoenih, kot jih ob vpisu določi vpisnik. Posamezni vpis je možno razdeliti na največ deset apoenov.
- Pravica se prenaša z indosamentom.
- Obresti se praviloma obračunavajo letno na linearen način.
- Obrestne mere za potrdilo o vlogi so praviloma fiksne.
- Izplačilo deponiranih sredstev in obračunanih obresti ob dospelosti potrdila o vlogi banka izvrši na osnovi pisne zahteve za unovčitev potrdila, katero zadnji zakoniti imetnik predloži banki skupaj s potrdilom o vlogi. V primeru, da banka zahteve za unovčitev potrdila ne prejme pravočasno, imetniku obresti od dneva dospelosti dalje ne pripadajo.
- Dospelost potrdil o vlogah je praviloma najmanj eno leto.
- Kupiti jih je mogoče na primarnem in sekundarnem trgu.

Vrednostni papirji, in sicer vseh pojavnih oblik (posamični in serijski, kratkoročni in dolgoročni ipd.), so na splošno urejeni v členih 212 do 238 [Obligacijskega zakonika – OZ](#). Splošna pravila OZ se uporabljajo za vrednostne papirje, ki niso urejeni s specialnimi predpisi oziroma, če so tako urejeni, za tista vprašanja, ki niso posebej urejena s temi predpisi.

Finančni instrumenti so – za namene opredelitve investicijskih storitev in poslov – opredeljeni v 7. členu [Zakona o trgu finančnih instrumentov – ZTFI](#), in sicer so v drugem odstavku tega člena razdeljeni v 11 skupin. Instrumenti denarnega trga se vštevajo v drugo skupino. Podrobneje so opredeljeni v četrtem odstavku omenjenega člena, in sicer kot vse vrste instrumentov, s katerimi se običajno trguje na denarnem trgu, kakršni so zakladne menice, potrdila o denarnem depozitu in komercialni zapisi, razen plačilnih instrumentov. Potrdila o denarnem depozitu v ZTFI niso podrobneje urejena. Po pojasnilu Agencije za trg vrednostnih papirjev po ZTFI potrdila o denarnem depozitu z ročnostjo do 12 mesecev štejejo za instrumente denarnega trga, potrdila z ročnostjo nad 12 mesecev pa za vrednostni papir.

Omeniti je treba, da so se pred uveljavitvijo ZTFI uporabljale določbe [Zakona o trgu vrednostnih papirjev – ZTVP-1](#), po katerem so se za finančne instrumente šteli vrednostni papirji (delnice, obveznice in drugi serijski vrednostni papirji) in izvedeni finančni instrumenti. Potrdila o denarnem depozitu v ZTVP-1 niso bila posebej urejena.

Po prvem odstavku 81. člena [Zakona o dohodnini – ZDoh-2](#) se za obresti po poglavju III.6.1. ZDoh-2 štejejo obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti. Iz navedene določbe je razvidno, da se med obresti vštevajo tudi obresti od instrumentov denarnega trga.

Podrobnejše pojasnilo glede obdavčevanja obresti iz diskontiranih dolžniških vrednostnih papirjev po ZDoh-2, za kar štejejo tudi zakladne menice, je objavljeno v podrobnejšem opisu na

spletni strani [Finančne uprave Republike Slovenije](#), z naslovom Obdavčitev obresti iz diskontiranih dolžniških vrednostnih papirjev po ZDoh-2.

Po navedenem pojasnilu se zakladne menice vštevajo med diskontirane dolžniške vrednostne papirje, davčna osnova od obresti od zakladnih menic pa se ugotavlja v skladu z 88. členom ZDoh-2. Po drugem odstavku 88. člena se za diskontirani dolžniški vrednostni papir šteje tudi brezkuponski dolžniški vrednostni papir. Po četrtem odstavku 88. člena ZDoh-2 se za odkup diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja šteje tudi unovčitev takega vrednostnega papirja.

Upošteva se prej navedeno, je treba izraz »vrednostni papir« iz 88. člena ZDoh-2 razumeti enako, torej splošno kot vsak vrednostni papir, ki je kot tak opredeljen v skladu z določbami OZ. Izraz »diskontirani dolžniški vrednostni papir« tako vključuje tudi instrument denarnega trga, poleg zakladnih menic torej med drugim tudi potrdila o denarnem depozitu, in sicer ne glede na njihovo ročnost.

Glede na navedeno se obresti, dosežene ob odsvojitvi ali unovčitvi potrdila o denarnem depozitu, obdavčujejo kot obresti po 88. členu ZDoh-2 in ne kot obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah po 83. oz. 84. členu ZDoh-2. Navedeno tudi pomeni, da se za tovrstne obresti ne uporablja zmanjšanje davčne osnove v višini 1.000 evrov iz 133. člena ZDoh-2.

Vprašanje 2: Ali s smrtjo davčnega zavezanca preneha obveznost vložitve napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU, doseženih v preteklem letu oziroma, če ne, kdo jo je dolžan vložiti?

Zavezanec je imel sklenjeno pogodbo o vezavi denarnih sredstev pri banki, ustanovljeni v Republiki Sloveniji. Znesek doseženih obresti je presegel znesek 1.000 evrov. Zavezanec je umrl pred 28. 2. 20XX tekočega leta, torej pred potekom roka za vložitev napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU, doseženih v preteklem letu.

Odgovor

S smrtjo davčnega zavezanca ne preneha obveznost vložitve napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU. Če je davčni zavezanec dosegel obresti in umrl pred vložitvijo navedene napovedi, obveznost vložitve te napovedi preide na pravne naslednike, ki napoved vložijo v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun vseh dedičev.

Podrobneje

Prehod obveznosti oddaje napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU na pravne naslednike je utemeljen s 333. členom [Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2](#). Ta določa, da se v primeru, če davčni zavezanec umre, določbe od 325. do 336. člena ZDavP-2, ki se nanašajo na dohodnino, smiselno uporabljajo tudi za pooblaščenca za zastopanje, pravne naslednike davčnega zavezanca oziroma skrbnike njegovega premoženja.

Vprašanje 3: Ali je dedič dolžan podedovane obresti po sklepu o dedovanju vključiti v svojo davčno napoved za obresti?

Odgovor

Obresti, pridobljene na podlagi sklepa o dedovanju, davčni zavezanec - dedič ni dolžan vključiti v svojo napoved za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v Sloveniji ter v drugih državah članicah EU. Dohodnino od obresti, ki jih je dosegel pokojni davčni zavezanec - zapustnik, davčni organ izračuna na podlagi napovedi, ki jo je ta vložil pred smrtjo oz. na podlagi napovedi, ki jo vložijo pravni nasledniki v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun vseh dedičev.

Podrobneje

Na podlagi 333. člena ZDavP-2 preide na pravnega naslednika oz. naslednike dolžnost opraviti dejanja, ki jih zakon določa za ugotovitev davčne obveznosti (vložitev napovedi za odmero dohodnine), na podlagi 48. člena ZDavP-2, ki določa da univerzalni pravni naslednik v celoti prevzame davčne obveznosti in terjatve iz naslova davkov pravnega prednika, pa preide na dediče tudi obveznost oziroma terjatev, ki je rezultat odmerne postopka na podlagi vložene napovedi. Iz navedenega izhaja, da se v primeru smrti zavezanca za davek, postopek odmere izpelje s pravnimi nasledniki pokojnega davčnega zavezanca, in sicer tako v primeru, ko pravni nasledniki vložijo napoved (zavezanec je umrl pred vložitvijo napovedi), kot v primeru, ko je napoved vložil davčni zavezanec, vendar je ta umrl pred izdajo odmerne odločbe. Če pa zavezanec umre pred vložitvijo prej navedene napovedi, je na podlagi 333. člena ZDavP-2 napoved dolžan vložiti zavezančev pravni naslednik oz. pravni nasledniki v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun dediča oz. vseh dedičev. V kolikor dedič (kateri izmed dedičev) doseže obresti na podlagi lastne pogodbe o vezavi depozita, mora za te obresti vložiti ločeno napoved.

Vprašanje 4: Ali je banka dolžna poročati finančni upravi podatke o dediču in o znesku izplačanih obresti po sklepu o dedovanju?

Odgovor

Banka v skladu s pravilnikom o dostavi podatkov za odmero dohodnine za posamezno davčno leto posreduje podatke o obrestih, doseženih na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU ter podatke o zavezancih, ki so te obresti dosegli na podlagi pogodb o dolgoročno vezanih denarnih sredstvih ali dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah. Ne poroča pa o zavezancih, ki so jim bila denarna sredstva izplačana na podlagi sklepa o dedovanju.

Vprašanje 5: Kako so obdavčene obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu v primeru, ko so sredstva na transakcijskih računih, katerih imetniki so upokojenci, študentje ali otroci, obrestovana po 3 % letni obrestni meri, pri ostalih komitentih pa so pozitivna stanja na transakcijskih računih obrestovana po 0,10 % letni obrestni meri?

Odgovor

V primeru, ko so sredstva na transakcijskih računih, katerih imetniki so upokojenci, študentje ali otroci, obrestovana po 3 % letni obrestni meri, gre za obresti, ki so po vsebini primerljive obrestim od vezanih denarnih sredstvih ali varčevanja pri bankah ali hranilnicah. To pomeni, da se v obravnavanem primeru celoten znesek doseženih obresti obdavči kot obresti, dosežene na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU.

Podrobneje

Po 2. točki 82. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plačuje od obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu pri izvajalcu plačilnega prometa, in sicer največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa plačuje za depozite na vpogled.

Navedena oprostitve plačila dohodnine se nanaša na obresti, ki jih izvajalec plačilnega prometa plačuje imetnikom transakcijskega računa za pozitivno stanje na tem računu, pod pogojem, da so obresti določene največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa na splošno priznava za depozite na vpogled. Navedena oprostitve tako ne velja za obresti, ki so s pogodbo o transakcijskem računu za posebne skupine strank dogovorjene drugače in so po višini primerljive obrestim od vezanih denarnih sredstev ali varčevanja pri bankah in hranilnicah.

Vprašanje 6: Kakšne so davčne obveznosti fizične osebe, posojilodajalca, od doseženih obresti na posojilo dano drugi fizični osebi?

Odgovor

Obresti, ki jih doseže fizična oseba, na posojilo dano drugi fizični osebi se po ZDoh-2 obdavčijo kot obresti. Davčna osnova so dosežene obresti, od katere se plača dohodnina po stopnji **25 %¹³ (po stopnji 27,5 %¹⁴ v letu 2020 in 2021)** in se šteje kot dokončen davek. Fizična oseba, prejemnik obresti, mora za dosežene obresti vložiti [napoved](#) do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto.

Podrobneje

ZDoh-2 v prvem odstavku 81. člena določa, da so obresti po tem poglavju zakona med drugim tudi obresti od posojil.

Skladno s 83. členom ZDoh-2 so dosežene obresti od posojil davčna osnova. Pri tem se na podlagi prvega odstavka 132. člena ZDoh-2 od dohodka iz kapitala, kamor se vštevajo tudi obresti, dohodnina izračuna in plača od davčne osnove po stopnji **25 %¹⁵ (po stopnji 27,5 %¹⁶ v letu 2020 in 2021)** in se šteje kot dokončen davek.

V primeru, ko obresti na prejeto posojilo plača fizična oseba, ki po določbi 58. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 ne velja za plačnika davka, izračun dohodnine od teh obresti z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca, prejemnika obresti.

Fizična oseba, prejemnik obresti, mora za dosežene obresti vložiti [Napoved za odmero dohodnine od obresti](#) do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančni upravi.

Napoved in navodila, ki si jih lahko natisnete in uporabite za izpolnitev svojih davčnih obveznosti, se nahajajo [na spletni strani FURS](#).

Napoved se lahko vloži tudi preko portala eDavki:

¹³ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

¹⁴ Z [Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V](#) se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje.

¹⁵ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

¹⁶ Z [Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V](#) se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje.

- brez digitalnega potrdila (registrirate se z uporabo uporabniškega imena in gesla)
- z digitalnim potrdilom (registracija z digitalnim potrdilom).

Na podlagi petega odstavka 15. člena ZDoh-2 se šteje, da je dohodek pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni s tem zakonom drugače določeno. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

Vprašanje 7: Kako so obdavčene obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je RS in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, z dohodnino?

Odgovor

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini - ZDoh-2E je bilo določeno, da so obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, oproščene plačila dohodnine, če so izplačane fizičnim osebam nerezidentom. Dohodnine od obresti od teh papirjev, ki jih prejmejo rezidenti, pa se dohodnine ne plača ob izplačilu z davčnim odtegljajem temveč na podlagi napovedi, ki jo predložijo zavezanci.

Podrobneje

a) Davčna obravnava dohodka in postopek plačevanja davka

V četrtem odstavku 33. člena (dohodki nerezidentov) ZDoh-2 je določeno, da ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, nerezident ne plačuje dohodnine od obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance.

V petem odstavku 134. člena ZDoh-2 je določeno, da izračun dohodnine od obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

Iz navedenega izhaja, da velja oprostitvev dohodnine le v primeru tovrstnih obresti, ki jih prejmejo fizične osebe – nerezidenti Slovenije. Obresti, ki jih prejmejo fizične osebe – rezidenti Slovenije, so obdavčene z dohodnino, pri čemer se od teh obresti, ne plačuje davčni odtegljaj.

V osmem odstavku 325. člena ZDavP-2 je določeno, da dohodnino od obresti, ki jih doseže rezident od vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ugotovi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. V prvem odstavku 326. člena ZDavP-2 je določeno, da mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od prejetih obresti vložiti pri davčnem organu do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančni upravi.

b) Avtomatično dajanje podatkov po 337. členu ZDavP-2

V prvem odstavku 337. člena ZDavP-2 je določeno, da mora plačnik davka iz 58. člena tega zakona davčnemu organu dostaviti podatke potrebne za pobiranje dohodnine, določanje davčne osnove in uveljavljanje davčnih olajšav ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. Plačnik davka mora davčnemu organu dostaviti tudi podatke o vzdrževanih družinskih članih.

Po 1. in 2. točki drugega odstavka istega člena mora podatke iz prejšnjega odstavka davčnemu organu dostaviti tudi pravna oseba oziroma združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava

po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v skladu z zakonom o obdavčenju rezident Republike Slovenije ali nerezident Republike Slovenije (ki ima v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji ali ima v skladu z zakonodajo, ki ureja ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji), ter fizična oseba v zvezi z dohodki iz zaposlitve, ki jih izplača kot delodajalec po zakonu, ki ureja delovna razmerja, če je v skladu z zakonom o obdavčenju rezident Republike Slovenije, razen diplomatsko-konzularno predstavništvo tuje države ali predstavništvo mednarodne organizacije, ki fizični osebi izplačajo dohodek, oproščen plačila dohodnine v skladu z zakonom o dohodnini, ali dohodek, ki se ne všteva v letno davčno osnovo na letni ravni, od katerega se dohodnina izračuna z odmerno odločbo, in sicer ne glede na to, ali jih tak dohodek bremeni.

Skladno z navedenim je treba podatke iz prvega odstavka 337. člena ZDavP-2 davčnemu organu dostaviti v primeru, ko se obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, izplačajo neposredno fizičnim osebam rezidentom in nerezidentom Slovenije. Navedenih podatkov pa se davčnemu organu ne dostavlja v primeru, ko plačnik davka tovrstne obresti izplača fizičnim osebam posredno, preko tujih posrednikov.

Skladno s četrtem odstavkom 337. člena ZDavP-2 morajo osebe, zavezane za dajanje podatkov, podatke iz tega člena (v zvezi s tovrstnimi obrestmi) dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

V primeru, ko se dohodek izplača rezidentu ali nerezidentu Slovenije preko več posrednikov v Sloveniji, mora podatke (davčnemu organu in davčnemu zavezancu) dostaviti posrednik, ki je dohodek izplačal (tj. posrednik, ki je zadnji v verigi).

Vprašanje 8: Kako se davčno obravnavajo premije, ki jih prejmejo varčevalci v Nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (v nadaljnjem besedilu: NSVS)?

Odgovor

V prvem odstavku 81. člena (obresti) ZDoh-2 je določeno, da se kot obresti pojmujejo obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem in dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti. V drugem odstavku 81. člena pa je določeno, da se kot obresti obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančnega dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančnega dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom določeno drugače. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančnega dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V 5. točki 82. člena (oprostitev) ZDoh-2 je določeno, da se dohodnina ne plačuje od obresti iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za najmanj pet let, izjema pa so obresti pri odstopu od te pogodbe.

V skladu z navedenim se torej dohodnina ne plačuje od obresti, vključno s premijami, iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za najmanj pet let, razen od obresti pri odstopu od te pogodbe. Navedeno velja za obresti in premije, ki so dosežene od 1. 1. 2007 dalje, in sicer ne glede na to, kdaj je bila posamezna pogodba sklenjena.

Vprašanje 9: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene pri predčasni prekinitvi pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi?

Varčevalna pogodba po NSVS je bila sklenjena za dobo deset let. Po sedmih letih je stranka pogodbo predčasno prekinila. Banka do prekinitve pogodbe po NSVS finančni upravi ni poročala o obrestih iz tega naslova. Vprašanje je, ali je banka ravnala pravilno, da je obresti po pogodbi NSVS za vseh sedem let vključila v Povzetek obračuna dohodnine za leto, v katerem je bila pogodba prekinjena, in enak znesek poročala tudi finančni upravi.

Odgovor

Zakon o dohodnini – ZDoh-2 v členu 15 opredeljuje, kaj je predmet obdavčitve. Po tem členu so z dohodnino obdavčeni dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. Dohodki so vsi dohodki in dobički, ne glede na vrsto, če ni s tem zakonom drugače določeno. Za dohodek po tem zakonu se šteje vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko, v kateri je izplačan oziroma prejet. Dohodek prejet v naravi, se določi na podlagi primerljive tržen cene, če ni z zakonom drugače določeno. Dohodek je pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni s tem zakonom drugače določeno. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

Po 5. točki 82. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plačuje od obresti iz varčevalne pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ki je sklenjena za obdobje najmanj petih let, razen obresti pri odstopu od te varčevalne pogodbe.

Po navedeni določbi so oproščene plačila dohodnine obresti iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za dobo pet ali več let in pri tem ne pride do odstopa od pogodbe. V primeru, da je pogodba sklenjena za dobo deset let, pri kateri je prišlo do odstopa pred iztekom, so obresti, dosežene iz tega naslova, predmet obdavčitve po ZDoh-2, razen obresti, ki so obračunane za obdobje pred 1. januarjem 2005, ki se po določbi prvega odstavka 149. člena ZDoh-2, ne obdavčujejo.

Vprašanje 10: Kako se davčno obravnavajo obresti v okviru dohodka iz dejavnosti?

Odgovor

V skladu z 2. točko prvega odstavka 54. člena ZDoh-2 se kot prihodek pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti ne štejejo obresti, kot so določene v III.6.1. poglavju ZDoh-2, in dosežene na podlagi dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih v seriji, za katere so z zakonom, ki ureja trg vrednostnih papirjev določeni pogoji in način poslovanja z njimi.

Glede na navedeno določbo se iz prihodkov pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti izključujejo obresti, pri katerih sta hkrati izpolnjena dva pogoja:

1. gre za obresti kot so določene v III.6.1. poglavju ZDoh-2 in
2. gre za obresti, dosežene na podlagi določenih dolžniških vrednostnih papirjev.

Vse ostale obresti se obravnavajo kot prihodki iz dejavnosti, če fizična oseba v poslu, na podlagi katerega se izplačujejo obresti, nastopa kot fizična oseba, ki opravlja dejavnost, in se posel temu ustrezno evidentira v poslovnih knjigah fizične osebe, ki opravlja dejavnost.

Vprašanje 11: Kako se davčno obravnavajo obresti na denarni depozit, sklenjen za dobo pet let pri banki ali hranilnici, ustanovljeni v RS, ali v državi članici EU?

Odgovor

Zavezanec, ki veže denarna sredstva pri banki ali hranilnici za dobo daljšo od enega leta, ima možnost, da predloži banki ali hranilnici v RS obvestilo glede vštevanja obračunanih obresti v davčno osnovo.

S tem obvestilom davčni zavezanec uveljavlja možnost, da se v davčno osnovo od obresti, vštevajo obresti, obračunane za obdobje davčnega leta, ne glede na to da, s privarčevanimi sredstvi pred potekom datuma vezave oziroma poteka varčevanja, ne more razpolagati, brez bistvenega zmanjšanja obresti. Na ta način se davčno breme lahko porazdeli na posamezna leta, tako, da ni celotni znesek doseženih obresti obdavčen po poteku varčevanja ali vezave.

Davčni zavezanec mora Obvestilo o uveljavljanju davčne osnove po 84. členu ZDoh-2 od obresti predložiti banki ali hranilnici ob sklenitvi pogodbe o varčevanju oziroma vezavi denarnih sredstev, vendar najpozneje do konca davčnega leta, v katerem je bila pogodba sklenjena. Če davčni zavezanec obvesti banko ali hranilnico, da želi uveljavljati možnost, da se v davčno osnovo od obresti, vštevajo obresti, obračunane za obdobje davčnega leta, ne glede na to da, s privarčevanimi sredstvi pred potekom datuma vezave oziroma poteka varčevanja, ne more razpolagati, brez bistvenega zmanjšanja obresti, že ob sklenitvi pogodbe, lahko banka ali hranilnica predpisano vsebino obrazca vključi v besedilo pogodbe, kar se šteje za predložitev obvestila. Po koncu davčnega leta ni več mogoče predložiti tega obvestila.

Podrobneje

Obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v Sloveniji in v državah članicah EU, se štejejo za obresti po poglavju III. 6. ZDoh-2.

Davčna osnova so dosežene (izplačane ali kako drugače dane na razpolago) obresti, če zavezanec ne predloži Obvestilo o uveljavljanju davčne osnove po 84. členu ZDoh-2 od obresti. V slednjem primeru pa je davčna osnova od obresti, enaka obrestim, obračunanim za obdobje davčnega leta.

Za obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, velja oprostitvev v višini 1000 eurov. Tako se od seštevka davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, odšteje znesek 1.000 eurov, od razlike pa se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 %¹⁷ (po stopnji 27,5 %¹⁸ v letu 2020 in 2021).

Po 133. členu ZDoh-2 se seštevka davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, zmanjša za 1.000 eurov.

¹⁷ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

¹⁸ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje do 31.12.2021.

Od dohodka iz kapitala (kamor se vštevajo tudi obresti) se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji **25 %¹⁹ (po stopnji 27,5 %²⁰ v letu 2020 in 2021)** in se šteje kot dokončen davek (prvi odstavek 132. člena).

Dohodnino od prej navedenih obresti, ki jih doseže rezident, ugotovi davčni organ na podlagi napovedi. [Napoved za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v RS, in pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU](#), mora davčni zavezanec rezident vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančnem uradu. Napovedi ni dolžan vložiti davčni zavezanec rezident, katerega skupni znesek navedenih obresti, dosežen v davčnem letu, ne presega zneska 1.000 eurov.

Vprašanje 12: Kako se davčno obravnavajo dohodki vzajemnih skladov denarnega trga?

Odgovor

Unovčitev investicijskega kupona se po 94. členu ZDoh-2 šteje za obdavčljivo odsvojitve kapitala, kamor se vštevajo tudi investicijski kuponi.

Podrobneje

Ob tem dodajamo, da se dohodek, ki ga zavezanec prejme iz naložb v investicijski sklad, lahko obdavči kot:

1. obresti,
2. dividende ali
3. dobiček iz kapitala

odvisno od vrste doseženega dohodka.

Add 1) Kot obresti se, po prvem odstavku 81. člena [ZDoh-2²¹](#), obdavči dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti.

Davčna osnova so dosežene obresti, če ni s tem zakonom drugače določeno, od katere se izračuna in plača dohodnina po stopnji in se šteje kot dokončen davek.

Add 2) Kot dividende se, po 3. točki četrtega odstavka 90. člena [ZDoh-2²²](#), obdavči dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

¹⁹ Z **novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z** se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

²⁰ Z **Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V** se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje **do 31.12.2021**.

²¹ Obresti po tem poglavju so obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti.

²² Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;

Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni s tem zakonom drugače določeno (prvi odstavek 91. člena ZDoh-2), od katere se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 %²³ (po stopnji 27,5 %²⁴ v letu 2020 in 2021) in se šteje kot dokončen davek (prvi odstavek 132. člena ZDoh-2).

Add 3) Dohodek, ki ga zavezanec doseže z odsvojitvijo investicijskega kupona, t.j. tudi z unovčitvijo kupona ali z izplačilom sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada, pa se obdavči po pravilih, ki veljajo za obdavčevanje dobička iz kapitala.

Davčna osnova, po prvem odstavku 97. člena ZDoh-2, od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

Od dobička iz kapitala se po 132. členu ZDoh-2 dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji 25 %²⁵ (po stopnji 27,5 %²⁶ v letu 2020 in 2021), ki se vsakih pet let imetništva kapitala znižuje, tako da znaša po dopolnjenih:

- petih letih imetništva kapitala 20²⁷ odstotkov,
- desetih letih imetništva kapitala 15²⁸ odstotkov,
- petnajstih letih imetništva kapitala 10²⁹ odstotkov.

Vprašanje 13: Kako se davčno obravnavajo ugodnosti v obliki premij, ki jih namesto sklenitelja zavarovanja (fizične osebe) krije zavarovalni agent oziroma zavarovalnica, pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju?

Odgovor

V prvem odstavku 81. člena ZDoh-2 je določeno, da se kot obresti po poglavju III.6.1. obravnava tudi dohodek iz življenjskega zavarovanja. Skladno z drugim odstavkom navedenega

-
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

²³ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

²⁴ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje do 31.12.2021.

²⁵ Z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2Z se spreminja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 % in velja od 1. 1. 2022 dalje.

²⁶ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala iz 25 odstotne stopnje, ki velja za odmrana leta od 2013 do vključno 2019, na 27,5 odstotno stopnjo, ki velja za obresti/dividende, dosežene od 1. 1. 2020 dalje do 31.12.2021.

²⁷ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 15-odstotna stopnja, po petih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

²⁸ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 10-odstotna stopnja, po desetih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

²⁹ Z Novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V, se je spremenila dohodninska stopnja za dohodke iz kapitala. 5-odstotna stopnja, po petnajstih letih imetništva velja za odsvojitve do dne 31. 12. 2019.

člena se kot obresti po tem poglavju obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti po tem poglavju se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V primeru življenjskega zavarovanja gre za finančno dolžniško razmerje in se vsi dohodki na podlagi takega razmerja obravnavajo kot obresti na podlagi določb 81. člena ZDoh-2. Tako se v skladu z drugim odstavkom 81. člena ZDoh-2 vplačilo premij za življenjsko zavarovanje, ki jih namesto sklenitelja zavarovanja (fizične osebe) krije zavarovalni agent oziroma zavarovalnica, šteje za dohodek, ki je obdavčen kot obresti. Davčna osnova od tovrstnega dohodka je določena v 83. členu ZDoh-2.

Vprašanje 14: Kako se davčno obravnavajo denarne odpravnine, izplačane pri izključitvi manjšinskih delničarjev in vključitev družbe v glavno družbo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah ter obresti, ki jih mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskim delničarjem v skladu z ZDoh-2?

Odgovor

Odpravnine, ki so izplačane izključenim manjšinskim delničarjem ali odpravnine izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo po določbah [ZGD-1](#), se po svoji vsebini štejejo za izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa iz gospodarske družbe in se po določbi 94. člena ZDoh-2 štejejo za odsvojitve kapitala.

Obresti, ki jih mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskim delničarjem, se v skladu z določbami ZDoh-2 obdavčujejo kot obresti.

Podrobneje

Izključitev manjšinskih delničarjev iz družbe je v skladu z določili od 384. do 389. člena [ZGD-1](#) poseben korporacijskopравни institut, upravičenje glavnega delničarja, ki ima absolutni kapitalski delež (najmanj 90 odstotkov osnovnega kapitala družbe), da preostale delničarje izključi iz družbe. Tako lahko skupščina delniške družbe na predlog glavnega delničarja sprejme sklep o prenosu delnic preostalih delničarjev (manjšinskih delničarjev) na glavnega delničarja za plačilo primerne denarne odpravnine. Manjšinskim delničarjem pripada primerna odpravnina v zameno za izključitev iz družbe in s tem izgubijo članske in druge korporacijskopravne pravice in delnice. Primerna odpravnina izključenim manjšinskim delničarjem se izplača v denarni obliki. Denarna plačila (odpravnine) se za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila letno obrestujejo 5-odstotno.

Podobno kakor pri izključitvi manjšinskih delničarjev gre pri institutu vključenih družb v skladu z določili od 555. – 562. člena [ZGD-1](#) za korporacijskopравни institut, ki gospodarski družbi, ki ji pripada 95-odstotna kapitalska udeležba (glavni družbi), omogoča, da s sklepom skupščine družbe, ki se vključuje, in s soglasjem skupščine glavne družbe k temu sklepu vključi odvisno družbo v glavno družbo. S tem vse delnice, ki niso v rokah glavne družbe, preidejo nanjo z vpisom vključitve v register. Izstopajoči delničarji imajo pravico do primerne odpravnine, praviloma v delnicah glavne družbe, v nekaterih primerih pa tudi v denarju. Tudi v tem primeru velja, da se denarna plačila (odpravnine) za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine letno obrestujejo 5-odstotno.

ZDoh-2 v 93. členu določa, kaj se po tem zakonu šteje za kapital. Tako se z navedeno določbo ZDoh-2 za kapital ne morejo šteti posamezna izplačila, ki se opravijo imetnikom kapitala ob korporacijskih akcijah.

Odpravnine, ki so izplačane izključenim manjšinskim delničarjem ali odpravnine izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo po določbah ZGD-1, se po svoji vsebini štejejo za izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa iz gospodarske družbe in se po določbi 94. člena ZDoh-2 štejejo za odsvojitve kapitala.

Kot vrednost kapitala ob odsvojitvi se po določbi 99. člena ZDoh-2 šteje samo tisti znesek odpravnine, ki jo določi in izplača glavni delničar manjšinskim delničarjem ob njihovi izključitvi iz družbe ali ponujena in izplačana odpravnina izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo.

V skladu z določbo drugega odstavka 81. člena ZDoh-2 se kot obresti po poglavju III. 6.1 obdavčuje tudi vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja.

V obravnavanem primeru se finančno dolžniško razmerje vzpostavi, ko je sklep skupščine delniške družbe o izključitvi manjšinskih delničarjev, v katerem je tudi določena višina odpravnine, do katere so upravičeni manjšinski delničarji, vpisan v sodni register. Tedaj delnice preidejo v premoženje glavnega delničarja, manjšinski delničarji pa pridobijo pravico do denarne odpravnine, ki v obravnavanem primeru predstavlja glavnico. Datum vpisa v sodni register se šteje tudi za čas odsvojitve kapitala.

V skladu z določbo 385. člena ZGD-1 mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskemu delničarju tudi obresti po 5-odstotni letni obrestni meri.

Navedene obresti se v skladu z določbami ZDoh-2 obdavčujejo kot obresti, ker vsebinsko ne predstavljajo vračila glavnice.

Kakor izhaja iz Velikega komentarja zakona o gospodarskih družbah ³⁰, prenos delnic ni vezan na izpolnitev denarne obveznosti glavnega delničarja. Zakon je poskrbel za zadostno zavarovanje manjšinskih delničarjev z dodatno obveznostjo glavnega delničarja, določeno v drugem odstavku 385. člena ZGD-1, v bančni garanciji, ki jo mora priskrbeti glavni delničar za izpolnitev njegove obveznosti. Glavnemu delničarju tudi ni treba izplačati denarne odpravnine pred vpisom sklepa o prenosu delnic v sodni register. Prav zaradi tega zakon določa dodatno varovanje manjšinskih delničarjev, in sicer z obrestovanjem denarnih izplačil od dneva objave vpisa sklepa o prenosu delnic.

Vprašanje 15: Ali se ob izplačilu obresti na obveznice SOS2E skrbniku denacionaliziranega premoženja lahko upošteva oprostitev in se dohodnina plačuje le od 50 % zneska obresti (6. točka 82. člena ZDoh-2)?

Odgovor

Na podlagi 6. točke 82. člena ZDoh-2 se dohodnine **ne plačuje od 50 odstotkov** zneska obresti na obveznice SOS2E, ki jih prejmeta:

- upravičenec, ki je prejel odškodnino v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo, in

³⁰ Veliki komentar zakona o gospodarskih družbah, 2. knjiga, avtor prof. dr. Marjan Kocbek

- njegov dedič, če je upravičenec mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji in mu je Slovenski odškodninski sklad oziroma Slovenska odškodninska družba (izročila obveznice na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju.

Podrobneje

Kadar je upravičenec ali oseba, ki je po [Zakonu o denacionalizaciji - ZDen](#) upravičenec do denacionalizacije, mrtev ali razglašen za mrtvega, se z odločbo o denacionalizaciji da denacionalizirano premoženje v začasno upravljanje skrbniku za posebne primere. Pri opredelitvi skrbnika za poseben primer se zakon o denacionalizaciji v tretjem odstavku 67. člena sklicuje na 211. člen [Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih](#), ki ureja tudi skrbništvo za posebne primere. V skladu z navedeno določbo se skrbnik postavi odsotni osebi, katere prebivališče ni znano, pa tudi nima zastopnika, neznanemu lastniku premoženja, kadar je potrebno, da nekdo za to premoženje skrbi, pa tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za varstvo pravic in koristi posameznika. Skrbnik premoženja ne postane lastnik premoženja (razen če ni za skrbnika skladno s tretjim odstavkom 67. člena ZDen postavljen upravičenčev pravni naslednik). Glede na navedeno zakonsko določbo iz ZDoh-2 skrbniki ob izplačilu obresti na obveznice SOS2E niso upravičeni do oprostitev v višini 50 odstotkov doseženih obresti, ker niso izpolnjeni pogoji iz prej navedene šeste točke 82. člena ZDoh-2.

Obresti na navedene obveznice skrbnik ne prejme kot upravičenec oziroma dedič po pokojnem upravičencu, ki je bil mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji, temveč kot skrbnik, ki je navedene obveznice prejel v upravljanje in tako mora izpolnjevati tudi davčne obveznosti, nastale pri upravljanju premoženja po odločbi o denacionalizaciji, za račun tega premoženja. Način izpolnjevanja davčnih obveznosti v času, ko premoženje upravlja skrbnik, je namreč določen v Zakonu o davčnem postopku. V sedmem odstavku 48. člena ZDavP-2 je namreč določeno, da davčne obveznosti, nastale pri upravljanju premoženja fizičnih oseb, ki so umrle, ali nastale pri upravljanju premoženja po odločbi o denacionalizaciji, izpolnjujejo osebe, ki ga upravljaajo, za račun tega premoženja.

Vprašanje 16: Kdo se šteje za prejemnika obresti od vezanih depozitov, ki jih za imetnika TRR sklene pooblaščenec?

Odgovor

Za razpolaganje s sredstvi na transakcijskem računu imetnika in za sklepanje vezanih vlog je potrebno pooblastilo, v prvem odstavku 74. člena Obligacijskega zakonika – OZ opredeljeno kot upravičenost za zastopanje, ki jo dá pooblastitelj s pravnim poslom pooblaščenču.

Pojem zastopanje v ožjem pomenu zajema le tiste oblike zastopanja, pri katerih dobi zastopnik (poleg naloga) tudi pooblastilo, da s svojo izjavo volje v imenu in za račun zastopanega prevzema pravice in obveznosti v prometu. Po določbah prvega odstavka 70. člena OZ pogodba, ki jo sklene zastopnik v imenu zastopanega in v mejah svojih pooblastil, zavezuje neposredno zastopanega in drugo pogodbeno stranko.

Pooblaščenču so dovoljeni samo tisti pravni posli, za katere je pooblaščen, kakor to določa prvi odstavek 76. člena OZ. V nadaljevanju drugi odstavek določa, da so pooblaščenču, ki ima splošno pooblastilo, dovoljeni samo pravni posli, ki sodijo v redno poslovanje.

Splošno oziroma generalno pooblastilo, ki ga dá imetnik TRR pooblaščenču za razpolaganje s sredstvi na TRR, vključuje dvige in pologe, ne zajema pa pooblastila za sklepanje pogodb o vezavi depozita v imenu in za račun pooblastitelja. V navedenem primeru pooblaščenec na TRR lahko veže sredstva, ki so na TRR pooblastitelja, le v svojem imenu, kot sprostitevni račun

pa lahko navede TRR imetnika oziroma pooblastitelja, pooblaščenca ali tretje osebe. Tedaj je zavezanec za dohodnino od obresti sklenitelj pogodbe, pooblaščenec, ne glede na to, na kateri račun se bodo sredstva sprostila.

Pooblaščenec lahko torej le na podlagi ustreznega pooblastila, to je posebnega pisnega pooblastila, ki ga izda imetnik računa, razpolaga s sredstvi na imetnikovem transakcijskem računu in kot pooblaščenec za imetnika računa sklepa vezane vloge. Po poteku vezave se sredstva in obresti sprostijo na imetnikov račun.

Pooblaščenec lahko le na podlagi ustreznega oziroma posebnega pisnega pooblastila veže sredstva oziroma sklepa pogodbe o vezavi v imenu in za račun pooblastitelja. Po poteku vezave se sredstva in obresti sprostijo na imetnikov račun oziroma na račun pooblastitelja. V skladu z ZDoh-2 je v navedenem primeru zavezanec za dohodnino od obresti imetnik računa in ne pooblaščenec.

Vprašanje 17: Kako se davčno obravnavajo zamudne obresti po ZDoh-2?

Odgovor

V skladu s 1. točko 30. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plača od zamudnih obresti, izplačanih na podlagi sodne ali upravne odločbe. Za zamudne obresti po tej točki se štejejo tudi zamudne obresti, izplačane na podlagi sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da ne presegajo zneska zamudnih obresti, ki bi jih v podobnem primeru določilo sodišče oziroma upravni organ.

V primeru, da niso izpolnjeni prej navedeni pogoji iz 1. točke 30. člena ZDoh-2 velja generalno izhodišče glede obdavčitve zamudnih obresti, da se zamudne obresti obdavčujejo tako, kakor se obdavči vrsta dohodka, na katerega se zamudne obresti nanašajo, razen v primeru zamudnih obresti, doseženih zaradi zamude plačila kupnine na podlagi pogodbe o odsvojitvi kapitala (nepremičnine, vrednostni papirji, deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, investicijski kuponi).

V nadaljevanju navajamo primere: pri zamudi plačila najemnine se zamudne obresti, ki izvirajo iz nepravočasno poravnane najemnine, obdavčijo kot najemnina; v primeru nepravočasnega vračila posojila se zamudne obresti iz tega naslova obdavčijo kot obresti; in podobno. Obdavčitev zamudnih obresti je torej odvisna od vrste dohodka, na katero se zamudne obresti nanašajo.

ZDoh-2 v prvem odstavku 81. člena določa, da so obresti po tem poglavju zakona obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti. V nadaljevanju drugi odstavek tega člena določa, da se kot obresti po tem poglavju zakona obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V 1. točki 82. člena [ZDoh-2](#) je določeno, da se dohodnine ne plačuje od obresti, ki se zavezancu izplačajo iz naslova neupravičeno ali preveč odmerjenih in plačanih davkov in prispevkov.

Kot že prej navedeno, pa navedeno pravilo ne velja za primer zamudnih obresti, doseženih zaradi zamude plačila kupnine na podlagi pogodbe o odsvojitvi kapitala.

Za čas odsvojitve kapitala se po 102. členu ZDoh-2 šteje datum sklenitve pogodbe, na dan sklenitve pogodbe pa se ugotavlja vrednost kapitala ob odsvojitvi. Pri tem je davčna osnova od dobička iz kapitala razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi. Za ugotovitev davčne osnove od dobička iz kapitala tako ni relevantno, kdaj dejansko pride do plačila kupnine. Iz tega sledi, da je vrednost kapitala ob odsvojitvi določljiva kategorija, ki se v postopku odmere dohodnine sicer lahko spreminja, vendar ne iz razloga "pripisa" zamudnih obresti. Zato zamudne obresti, zaradi zamude plačila pri odsvojitvi kapitala, ne morejo kasneje postati del prodajne vrednosti kapitala za davčne namene.

Zamudne obresti, dosežene zaradi zamude plačila kupnine pri odsvojitvi kapitala, se tako obdavčijo kot drug dohodek v skladu z 11. točko 105. člena ZDoh-2.

5.3. Dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnine

Vprašanje 1: Kdo je dolžan oddati napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnin?

Zavezanci so fizične osebe, ki so odsvojile nepremičnino, ne glede na to, ali je bila nepremičnina odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju. Napovedi ni treba oddati po petnajstih letih imetništva (po dvajsetih letih imetništva je veljalo do 31.12.2021) nepremičnine.

Vprašanje 2: V katerem primeru davčni organ odmeri dohodnino od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnine?

Obdavčuje se odsvojitvev nepremičnine, ne glede na to, ali je bila nepremičnina odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju. Za odsvojitvev kapitala se šteje vsaka odsvojitvev, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala.

Vprašanje 3: V kakšnem roku moram oddati napoved?

Napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine mora zavezanec vložiti v 15 dneh od odsvojitve nepremičnine. Za čas odsvojitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba odsvojila kapital.

Vprašanje 4: Na katerem finančnem uradu moram oddati napoved?

Napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine mora zavezanec vložiti pri finančnem uradu, kjer nepremičnina leži.

Vprašanje 5: V katerih primerih se ne plačuje dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnin

V katerih primerih odsvojitvev se ne plačuje dohodnine?

2. Prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe.
2. Odsvojitve nepremičnine po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali po darilni pogodbi za primer smrti. Po novejši sodni praksi tudi v primeru odsvojitve po pogodbi o preužitku.3. Prenos nepremičnin iz naslova razlastitev ali drugih zakonskih ukrepov oziroma na podlagi prodajne pogodbe, ki je bila sklenjena namesto razlastitve.
4. Prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.
5. Odsvojitve kapitala po petnajstih letih imetništva (po dvajsetih letih imetništva je veljalo do 31.12.2021).
6. Odsvojitve stanovanja ali stanovanjske hiše (ki ima največ dve stanovanju, s pripadajočim zemljiščem), kjer je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče, ga je imel v lasti in je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo. Oprostitve ni mogoče uveljavljati, če je bila nepremičnina uporabljena za dejavnost ali oddajana v najem.

Vprašanje 6: V katerih primerih odsvojitve kapitala se lahko odloži ugotavljanje davčne obveznosti?

V primeru podaritve kapitala, vključno z neodplačno izročitvijo po izročilni pogodbi, zakoncu ali otroku se ugotavljanje davčne obveznosti lahko odloži. **Po novejši sodni praksi tudi v primeru odsvojitve po pogodbi o preužitku.**

Kadar zavezanec uveljavlja odlog, se davčna obveznost ne ugotavlja v času, ko zavezanec odsvoji kapital zakoncu ali otroku, temveč se ugotavljanje davčne obveznosti odloži do naslednje obdavčljive odsvojitve podarjenega kapitala, ki jo opravi zakonec ali otrok. Za vrednost in datum pridobitve se v tem primeru šteje datum in vrednost nepremičnine v času, ko jo je pridobil darovalec.

Pri neobdavčljivi odsvojitvi kapitala (odsvojitve kapitala po **petnajstih letih imetništva** (po dvajsetih letih imetništva je veljalo do 31.12.2021)) lahko odlog uveljavlja obdarjenec, in sicer pri nadaljnji odsvojitvi predmetnega kapitala.

Vprašanje 7: Kdaj in kje moram priglasiti uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti?

Zavezanec, ki podari oz. neodplačno izroči nepremičnino (**po novejši sodni praksi tudi v primeru odsvojitve po pogodbi o preužitku**), mora priglasiti uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri odsvojitvi kapitala v 15 dneh od podaritve (neodplačne izročitve) nepremičnine, na obrazcu Priglasitev uveljavljanja odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku.

Uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri odsvojitvi kapitala mora zavezanec priglasiti pri finančnem uradu, pri katerem bi moral vložiti napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala.

V kolikor ne priglasite odloga ugotavljanja davčne obveznosti v prej navedenem roku, je pravica do odloga zamujena. V tem primeru davčni organ odmeri akontacijo dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnine.

Pri neobdavčljivi odsvojitvi kapitala (odsvojitve kapitala po **petnajstih letih imetništva** (po dvajsetih letih imetništva je veljalo do 31.12.2021)) lahko odlog uveljavlja obdarjenec, in sicer pri nadaljnji odsvojitvi predmetnega kapitala.

Vprašanje 8: Kako se določi davčna osnova?

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

vrednost kapitala ob pridobitvi = nabavna vrednost kapitala + stroški (na nepremičnini opravljene investicije in stroški vzdrževanja, ki povečujejo uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec; davek na dediščine in darila in davek na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala, stroški cenitve ob pridobitvi nepremičnine (največ 188 evrov))

vrednost kapitala ob odsvojitvi = v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi – stroški (davek na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob odsvojitvi nepremičnine; stroški cenitve ob odsvojitvi (največ 188 evrov))

Kadar je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi pozitivna, se končna davčna osnova ugotovi kot razlika, zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala. Normirani stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala, se priznajo v višini, ki se določi kot seštevek 1 % od nabavne vrednosti kapitala in 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi.

Normirani stroški se ne priznavajo v primerih, ko je pri odsvojitvi realizirana izguba, oziroma s priznavanjem normiranih stroškov za namene obdavčitve dobička iz kapitala z dohodnino ni mogoče realizirati izgube, ki bi se lahko poračunavala s pozitivno davčno osnovo (dobički) iz odsvojitve drugega kapitala.

Primer izračuna pozitivne davčne osnove in načina upoštevanja normiranih stroškov (primeroma za obdobje lastništva do 5 let):

Vrednost ob pridobitvi (VP)	Normirani stroški ob pridobitvi (NSP)	Stroški ob pridobitvi (SP)	Vrednost ob odsvojitvi (VO)	Normirani stroški ob odsvojitvi (NSO)	Stroški ob odsvojitvi (SO)	Osnova (VO – SO) - (VP + SP) = (OSN)	Davčna osnova = Dobiček (OSN > 0)
20.000 €	200 €	300 €	125.000 €	1.250 €	3.750 €	100.950 €	99.500 €

Davek = 99.500 € * 25% = **24.875 €**

Primer izračuna negativne davčne osnove in načina upoštevanja normiranih stroškov (primeroma za obdobje lastništva do 5 let):

Vrednost ob pridobitvi (VP)	Normirani stroški ob pridobitvi (NSP)	Stroški ob pridobitvi (SP)	Vrednost ob odsvojitvi (VO)	Normirani stroški ob odsvojitvi (NSO)	Stroški ob odsvojitvi (SO)	Osnova (VO – SO) - (VP + SP) = (OSN)	Davčna osnova = Izguba (OSN < 0)
10.000 €	100 €	1.000 €	9.000 €	90 €	200 €	- 2.200 €	Normirani stroški se ne upoštevajo

Vprašanje 9: Prodaj sem nepremičnino v tujini. Ali sem zavezanec za davek?

Dobički iz odsvojitve nepremičnin, ki jih rezidenti Slovenije dosežejo z odtujitvijo nepremičnine, ki se nahaja v tujini, se lahko obdavčijo tako v državi vira (tuja država) kot tudi državi rezidentstva – Sloveniji, zato se pri odmeri dohodnine v Sloveniji upošteva ustrezna metoda za odpravo dvojnega obdavčenja.

Če je bil od odsvojitve nepremičnine v tujini plačan davek, se v napoved vpiše znesek tujega davka. Kadar davčni zavezanec uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini, so sestavni del napovedi tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Slovenije, zlasti o znesku davka, plačanega v tujini, o osnovi za plačilo davka in o tem, da je znesek davka, plačan v tujini, dokončen in dejansko plačan.

Vprašanje 10: Na katere pogoje se nanaša triletni rok, ki je pogoj za oprostitev dobička iz kapitala, ki ga zavezanec doseže pri odsvojitvi t. i. »glavnega prebivališča«?

V skladu z določbo 2. točke drugega odstavka 96. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem – v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti ter je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo; če je zavezanec stanovanje ali stanovanjsko hišo uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti ali ga je oddajal v najem, se za odsvojitve kapitala po tej točki ne šteje odsvojitve tistega dela stanovanja ali stanovanjske hiše, ki ga je zavezanec uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti (pod pogojem, da je stanovanje ali stanovanjska hiša oziroma njun del v poslovnih knjigah prikazano kot sredstvo za potrebe dejavnosti) ali ga je oddajal v najem.

Glede na navedeno zakonsko določbo se triletni rok nanaša na vse tri pogoje in ne zgolj na zadnje navedeni pogoj.

V skladu z navedenim se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše:

- v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in
- ga je imel v lasti ter
- je v njem dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo.

Povedano drugače, dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše:

- v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo in
- je imel tako stanovanje ali stanovanjsko hišo v lasti vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo ter
- je v takem stanovanju ali stanovanjski hiši dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo.

Vprašanje 11: Ali se pri ugotavljanju davčne osnove od dobička iz kapitala upoštevajo kot dokazilo o stroških vlaganj v nepremičnino s strani zavezanca predložen paragonski blok ali račun iz registrske blagajne, na katerem ni naveden kupec blaga?

V vrednost kapitala ob pridobitvi se vštevajo nabavna vrednost kapitala in zakonsko določeni stroški. Med navedene stroške se šteje tudi vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečuje uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec.

To pomeni, da mora plačilo teh stroškov zavezanec dokazovati z dokumenti, ki se glasijo na njegovo ime oziroma mora biti iz dokumentov drugače razvidno, da je račun plačal zavezanec. Zato predložitev paragonskega bloka ali računa registrske blagajne, brez podatkov o identiteti kupca, ne zadošča zakonski zahtevi »če jih je plačal zavezanec«. Prav tako se ne priznavajo

lastna vlaganja (da je zavezanec določeno delo opravil sam), saj ni izpolnjen pogoj o dejanskem plačilu stroška s strani zavezanca.

Praviloma se mora račun glasiti na zavezančevo ime. Ime mora napisati izdajatelj računa, kar pomeni, da mora biti podatek o zavezančevi identiteti, na tiskanem računu vključen med natisnjene podatke. Če izdajatelj računa izpisa identitete zavezanca ne more zagotoviti, mora to dopisati ročno in račun žigosati.

Lahko pa davčni organ v ugotovitvenem postopku upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki dokazujejo, da je zavezanec plačal znesek, naveden na računu kot npr. dokazila o najemu kredita za poplačilo obveznosti. V primeru, če je bil račun poravnán brezgotovinsko (npr. s plačilno ali kreditno kartico), bo davčni organ poleg računa upošteval tudi potrdilo o opravljeni transakciji, iz katerega bo razvidno, da je bilo plačilo poravnano z zavezančevo kartico. Davčni organ bo upošteval tudi bančni izpisek o opravljenih transakcijah s posamezno zavezančevo kartico, iz katerega je razvidno, da je znesek, ki je naveden na računu, plačal zavezanec.

Na podlagi navedenega izhaja, da mora zavezanec, katerega identiteta iz računa ni razvidna, priložiti tudi druge dokumente, ki nedvoumno dokazujejo, da je račun dejansko plačal sam.

Vprašanje 12: Kateri datum se šteje za čas pridobitve nepremičnine pri finančnem lizingu po Zakonu o dohodnini?

Po določbi 101. člena Zakona o dohodnini - ZDoh-2, ki ureja čas pridobitve kapitala, se za čas pridobitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba pridobila kapital. To pomeni, da se pri pogodbah o finančnem najemu nepremičnine kot datum pridobitve nepremičnine šteje datum sklenitve pogodbe o dejanskem prenosu lastninske pravice na nepremičnini, tako v primerih pogodb o finančnem najemu sklenjenih pred 1. 1. 2007 kot pri pogodbah o finančnem najemu, sklenjenih po 1. 1. 2007.

Do sprejetja Zakona o davku na promet nepremičnin – ZDPN-2 se pogodbe o finančnem najemu nepremičnine, pri katerih je možnost odkupa le dogovorjena, niso obravnavale kot pogodbe o prenosu lastninske pravice in z njeno sklenitvijo ni nastala obveznost plačila davka na promet nepremičnin. Obveznost za plačilo davka na promet nepremičnin je nastopila šele ob sklenitvi pogodbe, s katero se je lastninska pravica dejansko prenesla na novega lastnika.

Z ZDPN-2, ki je začel veljati 1. 1. 2007, je na področju obdavčitve pogodb o finančnem najemu nastopila sprememba, in sicer je v tretjem odstavku 3. člena tega zakona določeno, da se za prenos nepremičnin po tem zakonu šteje tudi finančni najem nepremičnine. Najemodajalec mora predložiti davčnemu organu pogodbo o finančnem najemu nepremičnine v 15 dneh po sklenitvi te pogodbe in pogodbi priložiti dokazilo o lastništvu.

Na navedeni zakonski podlagi se pogodbe o finančnem najemu nepremičnine, sklenjene po 1. 1. 2007, pri odmeri prometnega davka obravnavajo tako, da se šteje, da obveznost za plačilo davka na promet nepremičnin nastane že ob sklenitvi pogodbe o finančnem najemu nepremičnine in ne več kot je veljalo do spremembe, da nastane davčna obveznost po plačilu zadnjega obroka (ko je sestavljena listina z zemljiškoknjižnim dovolilom, na podlagi katerega pride do dejanskega prenosa lastninske pravice).

V 92. členu ZDoh-2 je določeno, da je dobiček iz kapitala dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala. V 93. členu ZDoh-2 je nadalje določeno, kaj se šteje za odsvojitev kapitala po tem poglavju. Pri nepremičnini je to vsaka odsvojitev kapitala, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar in zamenjava kapitala. Tudi v 101. členu ZDoh-2, ki ureja čas pridobitve kapitala je določeno, da se za čas pridobitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba pridobila kapital. To pomeni, da se po določbah ZDoh-2 dobiček iz kapitala ugotavlja ob odsvojitvi kapitala in fizična oseba lahko odsvaja kapital šele po pridobitvi le – tega. Zaradi navedene določbe ZDoh-2 pogodbe o finančnem najemu nepremičnine v času sklenitve ni mogoče obravnavati kot pridobitev kapitala

na strani najemjemalca, ker je s pogodbo možnost odkupa nepremičnine le dogovorjena in se po poteku pogodbene dobe realizira ali pa tudi ne. Navedeno velja kljub spremembi ZDPN-2 glede obdavčitve finančnega najema.

Vprašanje 13: Kateri trenutek se šteje za pridobitev nepremičnine? Ali je to trenutek sklenitve pogodbe ali trenutek vpisa v zemljiško knjigo?

Za čas pridobitve nepremičnine se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital.

Vprašanje 14: Kako se obdavčuje prenos lastninske pravice na nepremičnini ob razdelitvi solastnine?

Delitev solastnine je neobdavčena z dohodnino od dobička z kapitala pri odsvojitvi nepremičnine, kadar pride do razdelitve solastnine v naravi ter je ta v skladu s solastniškimi deleži.

V primeru, da je pri odmeri davka na promet nepremičnin ali davka na prejeto darilo ugotovljen obdavčljiv presežek, se pri odmeri dohodnine od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine obdavčuje celoten delež solastnika, ki ga kot odsvojitelj v okviru razdelitve solastnine prenaša na drugega solastnika.